

Voorjaarsnota

Gemeente Aalten 2023

Inhoudsopgave

Inleiding....5
Totaal financieel overzicht....6
Programma 1 Ruimte....7
Programma 2 Sociaal domein....13
Programma 3 Bedrijfsvoering....20
Balans....26
Algemene Reserve....27
Overzicht van baten en lasten....28
Begrotingswijzigingen groter dan € 10.000....30
Begrotingswijzigingen kleiner dan € 10.000....31
Begrotingswijzigingen, administratieve bijstellingen....32
Afkortingenlijst....34

Inleiding

Een nota met een groen-rode draad.

Deze voorjaarsnota kleurt seizoengebonden groen, maar ook voorlopig rood. De groene draad heeft veelal betrekking op de gemaakte vorderingen op de gestelde doelen zoals opgenomen in de begroting 2023. De stoplichten kleuren veelal groen, ofwel de uitvoering ligt op schema, een enkele toegelichte uitzondering daargelaten.

Naast een update over de genoemde begrotingsdoelstellingen, zijn er nogal wat andere taakvelden waar nieuws over te melden valt. De afgelopen tijd zijn er twee specifieke pilots gestart op gebied van jeugdpreventie. Op de minder wordende mobiliteit van inwoners wordt zo snel als bekend professioneel ingesprongen met als doel het zo lang mogelijk zelfstandig houden van betrokkenen. Aanpalend wordt ouderenproject ‘Op je Plek’ structureel ingebed. Te lezen valt wat er gedaan is aan “meer (positieve) gezondheid minder zorg”. Gemeentelijke hulp wordt (natuurlijk) geboden aan gezinnen die getroffen zijn door de kinderopvangtoeslag en eveneens wordt getracht, mede in regionaal verband, de opgelopen werkdruk op gebied van zorg en veiligheid te beteugelen.

In het verlengde hiervan wordt ingezet op de opgaven voor de huisvesting van diverse aandachtsgroepen in het bijzonder en het aanjagen van woningbouw in het algemeen. Alle duurzame en klimatologische ontwikkelingen vergen (wo)manpower, net als het groene licht voor de Omgevingswet dat nu brandt op een ingangsdatum van 1 januari 2024.

De gemeentelijke dienstverlening richting burgers wordt steeds verder digitaal uitgebreid, dat kan in veel gevallen bijvoorbeeld al voor Nederlandse rijbewijzen. Het aantal bezwaren op de WOZ-beschikking steeg van 223 in 2022 naar maar liefst 975 begin dit jaar. Helder dat dit extra menskracht vraagt. Bij een door de provincie Gelderland opgezette cybertest, Troje genaamd, kwam Aalten van 46 Gelderse gemeenten als beste uit de bus. We doen dus ons best, maar rusten niet op onze lauweren, voor je het weet, staan de signalen weer op rood in deze business.

De financiële tussenstand geeft rode cijfers, met een voorlopig tekort voor 2023 van ongeveer 2,2 miljoen euro. Wanhopig worden we hier nog niet van, want ook vorig jaar was er in de voorjaarsnota nog een tekort van 1,5 miljoen euro voor 2022, maar mede dankzij de meicirculaire van vorig jaar eindigde 2022 toch bijzonder positief.

Belangrijkste oorzaak voor de gepresenteerde tekorten zit in de extra budgetten voor de loonbegroting, waar onder andere de afgesloten Cao een gat van € 750.000 slaat en er ook budget gevraagd wordt ter bestrijding van personele knelpunten. Zo blijft begroten in Aalten een kwestie van balanceren, met een grote afhankelijkheid van de algemene uitkering.

Niet uitgesloten moet worden dat er bij het opstellen van de begroting 2024 op de rem moet worden getrapt. Met deze onzekerheid is de boodschap van de provincie Gelderland om terughoudend te zijn met besluiten over nieuw beleid en investeringen. De wensen zijn legio, de middelen begrensd. De draad voor de op te stellen begroting 2024 is inmiddels door college en organisatie opgepakt en krijgt de komende maanden zijn beslag.

De opzet van de voorjaarsnota is overigens hetzelfde als de voorgaande keren. Alle wijzingen boven de € 10.000 worden toegelicht. Bedragen kleiner dan € 10.000 zijn achterin in een lijst verantwoord. Administratieve wijzigingen, budgettair neutrale aanpassingen (taakveld/programma overschrijdend) staan ook in een aparte bijlage.

Het college van burgemeester en wethouders.

Totaal financieel overzicht

(- teken houdt een voordeel in)	2023	2024	2025	2026
Najaarsnota 2022	**572.000**	**603.000**	**984.000**	**2.664.000**
Vrijval onvoorzien	**-350.000**			
	222.000	**603.000**	**984.000**	**2.664.000**
	tekort	**tekort**	**tekort**	**tekort**
Bijstellingen voorjaarsnota 2023				
Groter dan € 10.000				
Programma 1 Ruimte	**89.100**	**-13.800**	**-13.800**	**-13.800**
Programma 2 Sociaal domein	**753.466**	**58.433**	**58.433**	**58.433**
Programma 3 Bedrijfsvoering	**998.307**	**831.881**	**873.047**	**864.231**
Totaal groter dan € 10.000	**1.840.873**	**876.514**	**917.680**	**908.864**
Kleiner dan € 10.000	**128.127**	**47.486**	**50.320**	**50.136**
Stand na voorjaarsnota	**2.191.000**	**1.527.000**	**1.952.000**	**3.623.000**
	tekort	**tekort**	**tekort**	**tekort**

Het nadeel wordt veroorzaakt door onderstaande posten		2023	2024	2025	2026
P1.0001	Leges straatwerk	-30.000	-30.000	-30.000	-30.000
P1.0004	ODA bijstelling op basis van eerste begrotingswijziging	47.000			
P1.0005	Bodemonderzoek en sanering	93.000			
P2.0001	Bijdrage Giro 555 slachtoffers aardbeving Turkije/Syrië	27.268			
P2.0006	Kinderopvang SMI-regeling	35.000	35.000	35.000	35.000
P2.0007	Sociaal Domein Achterhoek, Contract- en Leveranciersmanagemer	30.494	23.433	23.433	23.433
P2.0008	Energietoeslag	250.000			
P2.0009	Laborijn uitvoeringslasten	288.017			
P2.0010	Vroegsignalering	43.821			
P3.0004	ICT indexering	57.000	57.000	57.000	57.000
P3.0005	ICT migratie databases en servers naar Windows server	30.500			
P3.0006	ICT-samenwerking aandeel resultaat 2022	-113.606			
P3.0010	Loonbegroting	1.100.200	1.004.550	1.050.800	1.080.800
P3.0013	WOZ inhuur extra bezwaarschriften	50.000			
P3.0016	Vrijval stelposten loon en prijscomensatie begroting 2023	-301.000	-301.000	-301.000	-301.000
	Overige posten	361.306	135.017	132.767	93.767
		1.969.000	**924.000**	**968.000**	**959.000**

Programma 1 Ruimte

Programmamanager: M. Vreman

Doelstellingen

	Thema/Doelstelling	Actie 2023		Voorjaarsnota 2023
1	**Omgevingswet** De deelprojecten welke noodzakelijk zijn voor de invoering van de Omgevingswet, zijn gereed en operationeel.	Januari 2023 - Het DSO is op 1 januari 2023 ingericht en operationeel.	G	De Omgevingswet gaat nu 1 januari 2024 in werking en daarmee ook het Digitaal Stelsel Omgevingswet. We werken al met de applicatie voor de omgevingsvergunningen en de connecties met het Digitaal Stelsel Omgevingswet zijn al gemaakt.
2	**Omgevingswet** Onze inwoners worden betrokken bij het opstellen van de Omgevingsvisie.	November 2023 - Door middel van een intensief participatie- en communicatietraject, worden inwoners gevraagd mee te denken met het opstellen van de Omgevingsvisie.	G	Op dit moment wordt de 1e fase (zie startnotitie 'Samenwerken aan Omgevingsvisie Aalten') van het opstellen van de Omgevingsvisie uitgevoerd. In deze fase worden de 'basis-ingrediënten' verzameld welke dienen als vertrekpunt voor de nieuwe Omgevingsvisie. Zodra de basis-ingrediënten en de uitgangspunten zijn bepaald en de inkadering akkoord is bevonden door de gemeenteraad, start-fase 2: de verdere uitwerking van de Omgevingsvisie. Is deze tweede fase wordt het ontwerp van de Omgevingsvisie verder vormgegeven samen met de inwoners van de gemeente Aalten.
3	**Woningbouw** In 2023 worden er 120 woningen gerealiseerd.	December 2023 - We doorlopen de benodigde procedures en verruimen de ambtelijke capaciteit en/of ondersteuning om de woningbouw te versnellen.	G	Er zijn diverse functies opengesteld en personen voor geworven. Daarnaast benutten we mogelijkheden om versneld locaties (tijdelijk) in te vullen via het huisvestingsplan. Hier zullen ook alle mogelijkheden die de wet biedt, worden benut om procedures zo snel mogelijk te doorlopen.
4	**Woningbouw** Het huidige afwegingskader woningbouw wordt herijkt om de mogelijkheden voor een flexibel uitnodigingskader te kunnen bepalen.	Juli 2023 - Gelijktijdig met het traject van de regionale woonagenda herijken we het huidige afwegingskader woningbouw.	O	Tijdens de besluitvorming rond de regionale woonagenda is aangegeven dat het afwegingskader woningbouw dit voorjaar wordt herijkt. Wegens hoge druk op de ambtelijke capaciteit, wordt dit mogelijk pas na de zomer.
5	**Werklocaties** In 2023 vindt besluitvorming plaats ten aanzien van de mogelijke uitbreidingsrichting van bedrijventerrein bij de kern Aalten.	Juni 2023 - Het locatieonderzoek voor de uiteindelijke uitbreidingslocatie(s) wordt uitgewerkt en ter besluitvorming aangeboden.	G	Eerste verkenning locatie-onderzoek is afgerond.
6	**Werklocaties** Het huidige RPW (2019-2023) wordt geactualiseerd.	Oktober 2023 - In 2023 wordt een nieuw Regionaal Programma Werklocaties (tussen provincie Gelderland en 7 regiogemeenten) voorbereid.	G	Het proces om te komen tot RPW 2024 en verder loopt en ligt op schema.
7	**Klimaat** Per wijk kennen we de kwetsbaarheden als gevolg van het veranderende klimaat.	September 2023 - Als onderdeel van de gebiedsopgave gaan we met de burgers in gesprek over de klimaatopgave in hun wijk.	G	Geen bijzonderheden. De klimaatadaptatiestrategie is begin dit jaar door de raad vastgesteld.

	Thema	Actie 2023		Voorjaarsnota 2023
8	**Klimaat** De actielijnen en maatregelen vanuit de klimaatstrategie worden opgenomen in de Omgevingsvisie.	November 2023 - Bij het uitwerken van de Omgevingsvisie worden de maatregelen en actielijnen uit de klimaatstrategie meegenomen.	G	Geen bijzonderheden.
9	**Duurzaamheid** De RES 2.0 wordt in 2023 vastgesteld.	April 2023 - We bepalen de uitgangspunten voor de RES 2.0 op basis van ons uitnodigingskader ‘Zon en Wind’.	G	Ten behoeve van de RES 2.0 wordt een planMER uitgevoerd (provincie). Dat is een verkenning van de milieutechnische gevolgen van het realiseren van de aangegeven windmolens in de windzoekgebieden uit de RES 1.0. Dat zoekgebied is groter dan het gebied voor wind in het gemeentelijke Uitnodigingskader zon en wind.
10	**Duurzaamheid** In 2023 starten met een wijk/buurtuitvoeringsplan warmtetransitie waarin als uitgangspunt geldt dat er voor iedereen een betaalbaar aanbod komt en iedereen mee kan doen.	December 2023 - Op basis van de concrete uitgangspunten wordt bepaald welke maatregelen er voor de betreffende wijk ingezet gaan worden.	G	In 2022 is overeenkomstig de transitievisie warmte gestart met het opstellen van een buurtuitvoeringsplan warmtetransitie voor de wijk Dinxperlo Centrum Oost. Dit loopt door in 2023 en 2024. Waarschijnlijk zal de daadwerkelijke uitvoering van de vastgestelde maatregelen langer duren. In 2023 wordt ook gestart met het buurtuitvoeringsplan 'Planetenbuurt' Aalten. Met de NIP-uitkering wordt planmatig ingezet op woningisolatie van woningen met een laag energielabel.
11	**Duurzaamheid** Er is een regeling opgesteld om energiearmoede tegen te gaan.	April 2023 - We werken op regionaal niveau aan een duurzame regeling om op verschillende manieren energiearmoede tegen te gaan.	G	Jaarlijks wordt de Update Plan van Aanpak Duurzaamheid vastgesteld door de raad. Hierin wordt een stand van zaken gegeven van de projecten op het gebied van Duurzaamheid, actualiteiten benoemd en de speerpunten vastgesteld voor het komende jaar. In de komende periode wordt een aanvraag ingediend voor het Nationaal Isolatieprogramma en voor de CDOKE (Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid). Ten aanzien van de Energiearmoede zijn inmiddels het project sociale energie coaching, de subsidieregeling woningverduurzaming en de witgoedregeling operationeel. Voor Fixbrigades komen nog middelen vanuit het rijk beschikbaar en er ligt een eerste aanzet voor het regionaal borgen van de ingezette maatregelen tegen energiearmoede voor de langere termijn.
12	**Centrumvisie** In 2023 wordt het definitieve ontwerp voor het centrumgebied, Heelweg en de Allee vastgesteld.	Mei 2023 - Er wordt een intensief participatieproces doorlopen om zo te komen tot een gedragen ontwerp en geven hierbij ruimte aan innovatie en natuurinclusief bouwen.	G	Op 29 maart 2023 is het definitieve ontwerp gepresenteerd aan alle belangstellenden. De gemeenteraad neemt in juli een besluit over het ontwerp en het benodigde krediet.
13	**Centrumvisie** De directe omgeving wordt intensief betrokken bij het tot stand komen van concrete maatregelen uit de centrumvisie.	December 2023 - We verlengen het contract voor de dorpsmanager in 2023 om de verbindende schakel te borgen en elk deelproject kent een (eigen) participatieproces.	G	De verlenging wordt voor 2023 gedekt uit het desbetreffende budget van het uitvoeringsprogramma Centrumvisie Dinxperlo. Een eventuele verdere verlenging vraagt (tijdig) nieuwe besluitvorming.

	Thema	Actie 2023		Voorjaarsnota 2023
14	**Horeca** De nieuwe horecavisie wordt vastgesteld.	Oktober 2023 - Op basis van huidig beleid en uitgangspunten stellen we de horecavisie op.	G	De startnotitie is vastgesteld in de raad van 25 april.
15	**Toerisme** We rollen het regionale programma vitaliteit en verblijfsrecreatie uit.	April 2023 - Experts worden ingezet om bedrijven te adviseren en te ondersteunen bij het opstellen van meerjarenplannen.	G	Het vitaliteitsprogramma verblijfsrecreatie Achterhoek is in januari van start gegaan. Er zijn diverse trajecten waaraan bedrijven kunnen deelnemen: bedrijfsreview, 4-daags programma Jouw bedrijf in 2030 en een maatwerk-coachingtraject.

Actuele ontwikkelingen

Omgevingswet

De invoering van de omgevingswet is wederom uitgesteld, de nieuwe datum ligt op 1 januari 2024. De genoemde datum biedt alle betrokken meer tijd en ruimte om de voorbereidingen voor de invoering van de omgevingswet te doen. Ondertussen vorderen de voorbereidingen voor de nieuwe omgevingsvisie en de invoering van het DSO gestaag. Vanuit alle deelprojecten wordt de komende jaren gewerkt om de benodigde elementen op tijd klaar en operationeel te hebben.

Wonen

Begin 2023 is de nieuwe regionale woonagenda vastgesteld en de woondeal met het ministerie van Binnenlandse Zaken gesloten. De woondeal 1.0, zoals deze genoemd wordt, gaat vooral in op de kwantitatieve opgaven voor gemeenten. Komende twee jaar worden, aan de hand van een woondeal 2.0 op verzoek van de minister van Volkshuisvesting met alle woonregio's aanvullende afspraken maken over:
- Flexwoningen - afronding voor oktober 2023
- Vakantieparken - afronding voor oktober 2023
- Ouderenhuisvesting - afronding voor eind 2023
- Toekomstbestendig bouwen - afronding eerste kwartaal 2024
- Woonzorgvisies - afronding tweede kwartaal 2024
- Transformatie en herstructurering - afronding tweede kwartaal 2024

De afspraken zullen op de verschillende deelthema's worden gemaakt met de colleges van B&W van de gemeenten. De regie voor het maken van deze afspraken ligt bij de provincie Gelderland.

Huisvestingsplan aandachtsgroepen

Er ligt een enorme opgave voor de gemeente op het gebied van (volks)huisvesting. Een belangrijk onderdeel daarvan is het huisvesten van de diverse aandachtsgroepen die benoemd zijn in het programma "Een thuis voor iedereen" van de rijksoverheid. In dit programma is een flink aantal "aandachtsgroepen" gedefinieerd. (Het gaat hierbij onder andere om vluchtelingen, arbeidsmigranten, mensen met een zorgindicatie en (dreigend) dak- en thuislozen). Zij zijn grotendeels afhankelijk van huisvesting in de goedkope sector. Woonruimte die er momenteel onvoldoende is. Hiervoor is een lange termijnvisie nodig en voor de korte termijn een actieplan. Doel van het actieplan is daarom (onder andere) om nog dit jaar te kunnen starten met het realiseren van de eerste (tijdelijke) onderkomens voor mensen die (nu al) met spoed een woning nodig hebben. Op die manier wordt verlichting gegeven aan de grootste druk binnen de totaalopgave. Dit proces levert bovendien een belangrijke basis op voor een huisvestingsplan voor aandachtsgroepen voor de langere termijn wat aansluitend kan worden uitgewerkt.

Regionaal Programma Werklocaties

In het Regionale Programma Werklocaties (RPW) voor de regio Achterhoek 2019-2023 is vastgesteld dat bij de kern Aalten behoefte bestaat aan de uitbreiding van het bedrijventerrein met ca. 8-10 hectare tot 2030. Op de bestaande bedrijventerreinen in Aalten is niet genoeg ruimte beschikbaar om de lokale bedrijven in hun uitbreidingsvraag te kunnen voorzien. Het is van belang dat elders ruimte beschikbaar komt om de uitbreidingsbehoefte te faciliteren en daarmee nieuwe werkgelegenheid te creëren.
Er is in 2023 een verkennend onderzoek uitgevoerd naar mogelijk geschikte locaties om nieuwe bedrijventerreinen aan te leggen in en nabij de kern Aalten. Per locatie zijn eventuele knelpunten en mogelijkheden in beeld gebracht. Het streven is om in 2023 de locaties te beoordelen op hun (on)geschiktheid en een voorkeurslocatie te kiezen.

Ontwikkelingen Duurzaamheid

Veel aandacht gaat de komende tijd uit naar klimaat, duurzaamheid en de energietransitie. Vanuit het rijk zijn en worden verschillende geldstromen beschikbaar gesteld voor gemeenten, in het kader van Energiearmoede en uitvoering van het Klimaatakkoord. Hier geven we in 2023 uitvoering aan. Het gaat hierbij om:

- Energiearmoede
In 2022 ontvingen we middelen om de Energiearmoede tegen te gaan. Deze gelden moeten besteed zijn voor 31 december 2024. Hiervoor heeft de raad een Plan van Aanpak vastgesteld, dat nu wordt uitgevoerd. Onderdeel van dit plan is de Subsidieregeling verduurzamen woningen, die per 2023 open is gesteld. De animo voor deze regeling blijkt bijzonder groot te zijn.
- Nationaal Isolatieprogramma (NIP)
Binnen het Nationaal Isolatieprogramma is voor de gemeente Aalten in 2023 € 417.687 gereserveerd en in 2024 € 238.248. Het aantal woningen (met een laag energielabel) waarop de bijdrage is gebaseerd is 449. Het geld moet besteed worden aan (particulier) woningbezit dat onder de WOZ-waarde van € 295.000 zit. Het rijk is uitgegaan van een bedrag van € 1.460 per woning. De gemeente moet het geld zelf aanvragen, op basis van een uitgewerkt plan. Dit plan wordt de komende tijd opgesteld, waarna de aanvraag wordt ingediend.
- Klimaatakkoord
In 2022 heeft de gemeente Aalten € 213.000 ontvangen van het rijk voor de uitvoering van het Klimaatakkoord, deze middelen zijn doorgeschoven naar 2023. In de gemeentelijke begroting is vanaf 2023 structureel € 200.000 opgenomen voor dit doel. Van de € 413.000 voor 2023 is € 150.000 gereserveerd voor de uitvoering van de Klimaatstrategie. Het nationale Klimaatakkoord is gericht op de vermindering van de uitstoot van broeikasgassen tot 55% in 2030.
De gelden voor de uitvoering van het klimaatakkoord worden vanaf 2023 aan gemeenten uitgekeerd via de Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid (CDOKE). Deze middelen mogen worden gebruikt om de uitvoeringskracht van gemeenten te vergroten, zodat zij zijn toegerust om hun klimaat- en energiebeleid uit te voeren. Hiermee kunnen zij de ambtelijke capaciteit vergroten, zodat expertise en ervaring in de organisatie wordt opgebouwd. Als dit niet lukt, mag er ook externe capaciteit van ingehuurd worden. Een deel (maximaal 10%) van de beschikbare uitvoeringsmiddelen mag gebruikt worden voor overige kosten. De beschikte bedragen voor de gemeente Aalten zijn € 501.035 voor 2023, € 505.580 voor 2024 en € 510.125 voor 2025. Deze bedragen worden tegelijk in één specifieke uitkering verstrekt. Om op langere termijn zekerheid over de middelen te bieden, wordt een wettelijke regeling opgesteld voor het uitkeren van de middelen voor 2026 t/m 2030.

Centrumvisie Dinxperlo
Het uitvoeringsprogramma loopt nog enkele jaren door. Het programma wordt gesubsidieerd vanuit regiodeal; een subsidietraject dat eind 2023 wordt afgerond, maar het project loopt uiteraard door.
In 2022 is in bouwteamverband, met uitgebreide stakeholderconsultatie, gestart met het maken van een ontwerp voor de infrastructurele aanpassingen aan Prins Claus plein, de Allee en de Heelweg gemaakt. De daadwerkelijke uitvoering is gepland om te starten in 2023; Te beginnen met de inrichting van de parkeerplaats tegenover de huidige ALDI.
In 2022 is ook een prijsvraag afgerond voor de ontwikkeling van onder andere woningbouw op de locatie “De Wegwijzer”. De winnaar, Klaassen Bouwgroep, gaat een ontwerp van 15 woningen voor starters en/of ouderen realiseren. De procedures daarvoor worden in 2023 gestart, waarna aansluitend realisatie zal volgen.
Begin 2023 is ook een subsidieregeling voor gevelverbetering gestart, die pandeigenaren moet helpen bij de gewenste kwaliteitsverbetering van hun vastgoed.
Verder vergt de ontwikkeling van de nieuwe supermarkten, een Jumbo op het voormalig Metaalgaasweverijterrein en een uitbreiding van de ALDI op de bestaande locatie, meer tijd dan gedacht. Toch worden ook hier belangrijke stappen gezet en komt realisatie daarmee dichterbij.
Tot slot draagt de dorpsmanager in belangrijke mate bij door als aanspreekpunt van de ondernemers, onder andere, snel en adequaat partijen met elkaar in gesprek te brengen.
In de juli raad ligt het voorstel tot het vaststellen van het definitieve ontwerp centrum, Allee en Heelweg voor. Het gaat hierbij om een benodigd krediet van € 5.300.000 voor verbetering van de fysieke leefomgeving centrum Dinxperlo, Allee en Heelweg. De daarvoor extra benodigde kapitaallasten van € 216.000 (2025) € 256.000 (2026) komen ten laste van het begrotingssaldo. De kapitaallasten van het krediet van € 1.300.000 voor rioleringswerkzaamheden van € 5.500 (2023) € 66.000 (2024) € 142.000 (2025) € 148.000 (2026) worden gedekt uit de voorziening riolering:

Nabo’s Niet actief beveiligde overweg
In mei 2018 is er een intentieovereenkomst gesloten met ProRail voor het opheffen en/of beveiligen van de niet actief bewaakte overwegen binnen de gemeente Aalten. Hierin staat beschreven dat de Tuunterweg wordt beveiligd, de Groot Heinenweg wordt afgesloten en dat bij het Kleuverspad een parallelweg gerealiseerd dient te worden voordat deze wordt afgesloten. Inmiddels is de Tuunterweg beveiligd en is de Groot Heinenweg afgesloten. De afsluiting van de Groot Heinenweg gaf problemen met de bereikbaarheid en verkeersveiligheid rondom de ontsluiting van het agrarische perceel Knibbelweide. Als oplossing hiervoor is het perceel van de Knibbelweide richting Groot Heinenweg aangekocht van ProRail. ProRail is de gemeente hierin tegemoetgekomen en de gemeente heeft het perceel voor de taxatiewaarde van € 260.000 aangekocht. Een verdere invulling van het perceel dient nog nader te worden bepaald.

Voor de realisatie van de parallelweg bij het Kleuverspad is een perceel aan de Stationsweg voor € 1 aangekocht van Prorail. Dit zijn gronden welke nodig zijn voor het aanleggen en in stand houden van de parallelweg. De werkzaamheden liggen momenteel stil in verband met de noodzakelijke verlegging van kabels en leidingen.

Omdat de kabels en leidingen onder het spoor door moeten, vergt dit helaas meer voorbereidingstijd dan vooraf is ingeschat. Met de provincie Gelderland is afgesproken dat eind 2023 alle Nabo`s in Aalten aangepakt moeten zijn. Alle betrokken partijen streven ernaar dit ook te halen.

Drugsafval
Op 20 april 2023 zijn er aan de Lage Wolboomsdijk en Welpshofweg in Aalten op meerdere (ca 20) plekken chemische stoffen gevonden die vermoedelijk drugs gerelateerd zijn. Ook in de gemeente Oude IJsselstreek is het afval gedumpt. Rond de vindplaatsen hing een sterke en afwijkende geur. De vloeibare chemische stof is geloosd in een sloot en op meerdere plekken in de bodem. Daarmee is er sprake van bodemverontreiniging. De sanering wordt gezamenlijk opgepakt door de beide gemeentes en de ODA. De resultaten van het uit te voeren bodemonderzoek zullen ons informatie geven over de aanwezige vervuilende stoffen en omvang van de verontreiniging. Pas dan kunnen we de risico's en de wijze van saneren en kosten bepalen.
De ODA gaat offertes opvragen voor het laten uitvoeren van bodemonderzoek. Het uitgangspunt is dat er per gemeente een offerte komt, met een stelpost voor sanering op het land in eigendom van Staatsbosbeheer. De gemeente financiert de sanering waar het privé of eigen terrein betreft. Voor het saneren van drugsdumpingen bestaat een landelijke subsidieregeling.

Bijstellingen bestaand beleid

	Omschrijving	2023	2024	2025	2026
Programma 1 Ruimte					
P1.0001	Leges straatwerk	-30.000	-30.000	-30.000	-30.000
P1.0002	Zwembaden bijstelling index	16.200	16.200	16.200	16.200
P1.0003	Gemeentetuin, dekking uit budget klimaatakkoord	40.000			
P1.0003	Gemeentetuin, dekking uit budget klimaatakkoord.	-40.000			
P1.0004	ODA bijstelling op basis van eerste begrotingswijziging 2023	47.000			
P1.0005	Bodemonderzoek en sanering	93.000			
P1.0006	Klimaatadaptatie	12.900			
P1.0007	Project Transitie Warmte restant 2022	20.000			
P1.0008	Ruimtelijke Ordening eenmalige opbrengsten	-20.000			
P1.0009	P3 Opstellen duurzaam meerjaren onderhoudsplan dekken uit duurzaamheidsbudget	-50.000			
Totaal Programma 1 Ruimte		**89.100**	**-13.800**	**-13.800**	**-13.800**

Toelichtingen budgetbijstellingen bestaand beleid

P1.0001 Leges straatwerk € 30.000 structureel voordeel
In verband met de energietransities en aanleg glasvezel zijn door netbeheerders (met name Alliander en Ziggo) meer kabels en leidingen aangelegd. De afgelopen jaren is het bedrag voor de vergoedingen voor het herstel van straatwerk en beplanting aanzienlijk toegenomen. Op basis van deze ervaringscijfers wordt de opbrengst nu structureel verhoogd.

P1.0002 Zwembaden bijstelling index € 16.200 structureel nadeel
De jaarlijkse bijdrage 2023 is op basis van voorcalculatie van deze index bijgesteld. Berekening op basis van de meest actuele indexering valt net iets hoger uit. Budget bijgesteld.

P1.0003 Gemeentetuin € 40.000 dekking uit budget klimaatakkoord geen extra budget nodig
De directe omgeving van het gemeentehuis is flink versteend en is erg warm gedurende de zomer. Daar liggen kansen om een aangename koelteplek te realiseren welke voor iedereen beschikbaar is. We hebben als gemeente een voorbeeldfunctie om met hittestress en klimaatadaptatie aan de slag te gaan en dat moeten we beter zichtbaar maken. Bij het pleintje van het gemeentehuis kan hier een slimme combinatie worden gemaakt met het terras voor de horeca. Zo wordt een aantrekkelijke binnentuin gerealiseerd waar ook de directe omgeving profijt van heeft. We kijken daarbij ook naar een inrichting vanuit de Global Goals en richten ons op innovatieve toepassingen welke in de toekomst als voorbeeld kunnen dienen.

P1.0004 ODA bijstelling op basis van eerste begrotingswijziging € 47.000 incidenteel nadeel
De bijdrage aan de ODA wordt op basis van hun eerste begrotingswijziging verhoogd met € 47.000. Dit komt doordat binnen vergunningverlening een aantal normproducten zijn aangepast. Hierdoor neemt het aantal af te nemen uren toe. Daarnaast zijn de kosten door het principeakkoord CAO Gemeenten en stijgende inflatie sterk gestegen. Het uurtarief stijgt daarmee van € 96 naar € 103.

P1.0005 Bodemonderzoek en sanering € 93.000 incidenteel nadeel
Naast de reguliere onderzoeken is er ook aandacht voor het aantreffen van toevalvondsten (asbest in zandbak De Miggelt). Hiervoor wordt € 35.000 bijgeraamd. In 2019 is met Saba Vastgoed BV een overeenkomst gesloten inzake de revitalisering en sanering van het terrein aan de Anholtseweg/Meniststraat te Dinxperlo.

Overeengekomen is dat de gemeente de saneringskosten in verband met de realisatie van het bouwplan voor haar rekening neemt. Deels is dit uitbetaald door middel van een subsidie aan de Dinxperlose Beleggings Maatschappij. Naar nu blijkt heeft Saba ook eigen saneringskosten gehad, die door de gemeente vergoed moeten worden. Het gaat hierbij om een bedrag van € 40.000, inclusief bijkomende kosten.
Volgens afspraak uit 2016 moet het project van de voormalige stort (VOS Ringweg) in zijn geheel budgettair neutraal verlopen. De ontvangen gelden van de afgelopen jaren voor de grondtransporten worden gebruikt voor de herinrichting van het terrein tot een bos met een MTB route erop. Begin 2023 is de herplant gerealiseerd en de evaluatie van de sanering uitgevoerd, kosten in 2023 € 18.000 het project is hiermee afgerond.

P1.0006 Klimaatadaptatie € 12.900 incidenteel nadeel
Op 28 februari 2023 heeft de gemeenteraad de Klimaatadaptatiestrategie vastgesteld. Het resterend budget voor inhuur derden wordt dit jaar ingezet voor externe expertise/adivsering en ondersteuning.

P1.0007 Project Transitie warmte restant 2022 € 20.000 incidenteel nadeel
De Raad is via een raadsmededeling 210-2022 geïnformeerd over de planning van het project. In 2023 gaan we het gesprek aan met de buurt van Dinxperlo Centrum Oost. Uitgangspunt daarbij is dat het vooral hun buurtuitvoeringsplan wordt en de rol van de gemeente en de Woonplaats en eventuele derden ondersteunend is. De eerste gezamenlijke taak wordt het opstellen van een startnotitie.

P1.0008 Ruimtelijke Ordering opbrengsten incidenteel voordeel € 20.000
Er is dit jaar een aanmerkelijk aantal ruimtelijke plannen/projecten ter beoordeling aan de gemeente voorgelegd en in behandeling genomen, veelal op verzoek van particulieren en/of bedrijven. Waar mogelijk zijn die verzoeken gebundeld in een zgn. veegplan. Veel verzoeken hebben betrekking op woningbouw, al dan niet in combinatie met functiewijziging (versterking centrumgebied en rood-voor-rood-regeling). De afwegingskaders Woningbouw en Buitengebied zijn de leidraad bij deze ontwikkelingen. In alle woonkernen zijn wij bezig met de ontwikkeling van woningbouwplannen, een en ander met inachtneming van de gemeentelijke woningbouwvisie. Aan de uitbreiding van het Aaltense bedrijventerrein wordt gewerkt. Verder bereiden wij ons voor op de inwerkingtreding van de Omgevingswet per 1 januari 2024.

P1.0009 Opstellen duurzaam meerjaren onderhoudsplan € 50.000
Het duurzaam meerjaren onderhoudsplan wordt gedekt uit het duurzaamheidsbudget zie P3.0003 programma 3 Bedrijfsvoering.

Programma 2 Sociaal domein

Programmamanager: R. Letteboer

Doelstellingen

	Thema/Doelstelling	Actie 2023		Voorjaarsnota 2023
1	**Herijking Sociale Basis** Er wordt een definitieve uitvoeringsagenda vastgesteld.	Maart 2023 - De aanbevelingen uit de inventarisatie worden besproken en beoordeeld en het vervolg wordt bepaald.	O	Het vervolg rondom de herijking van de Sociale Basis is nog niet bepaald. Inmiddels is deze actie opgenomen in de projectenlijst van het Projectenbureau. Van daaruit wordt in de komende periode het vervolg vormgegeven.
2	**Leefstijlakkoord** Vanuit het leefstijlakkoord zetten we ons in om onze inwoners meer te laten bewegen en sporten en gezonder te laten leven. Wij ondersteunen de beweging 'Achterhoek gezond'.	Maart 2023 - Begin 2023 wordt het sport-, beweeg- en leefstijlprogramma VitaalBAD 2023-2027 vastgesteld. Hierin staat wat de taken en verantwoordelijkheden van de gemeente en haar partners zijn.	G	De vaststelling/herijking van het sport-, beweeg-, en leefstijlakkoord staat gepland voor juni 2023. Het Gezond en Actief leven Akkoord (GALA) en het Integraal Zorg Akkoord (IZA) zorgen voor samenwerking, gericht op een gezonde generatie in 2040 en het betaalbaar en bereikbaar houden van zorg voor alle inwoners. Het Plan van Aanpak GALA wordt naar verwachting in het derde kwartaal van 2023 in alle gemeenten door de colleges van B&W vastgesteld.
3	**Leefstijlakkoord** We borgen de ambitie om inwoners meer te laten bewegen en sporten en gezonder te laten leven in het opstellen van de Omgevingsvisie.	November 2023 - Acties en maatregelen welke worden vastgesteld in VitaalBAD 2023-2027 worden meegenomen in het opstellen van de Omgevingsvisie.	G	In het proces van de omgevingsvisie komt een gezonde en veilige leefomgeving centraal te staan. Het belang van gezondheid en een beweegvriendelijke omgeving wordt daarbij geborgd.
4	**Beschermd wonen** We zijn goed voorbereid om vanaf 1 januari 2024 eigen verantwoordelijkheid te dragen ten aanzien van nieuwe cliënten beschermd wonen.	December 2023 - In samenwerking met (regionale) expertise starten met een lokale toegang voor beschermd wonen en het evalueren en (door)ontwikkelen van laagdrempelige voorzieningen ten behoeve van inwoners met ggz-problematiek.	G	Onze Wmo-consulenten pakken sinds maart 2023 zelfstandig, met ondersteuning vanuit de centrumgemeente Doetinchem, aanvragen voor beschermd wonen op. Daarnaast is er inmiddels een laagdrempelige inloopvoorziening gestart (in Aalten en Dinxperlo) voor mensen met ggz-problematiek.
5	**Simpel Switchen** We borgen de werkwijze voor Simpel Switchen.	Februari 2023 - Er is een schakelgroep gevormd welke de werkwijze implementeert en borgt in de reguliere werkzaamheden.	G	Er is een schakelgroep gevormd. Om de werkwijze van Simpel Switchen te borgen en implementeren in de reguliere werkzaamheden, brengt de schakelgroep deze werkwijze binnen de gemeente en bij ketenpartners terugkerend onder de aandacht. Op 13 april 2023 is hierover een bijeenkomst georganiseerd voor medewerkers van het UWV, scholen, zorgaanbieders en werkgevers. Tijdens deze bijeenkomst is (praktische) informatie verstrekt over Simpel Switchen en was er ruimte voor vragen en om met elkaar in gesprek te gaan. Recentelijk is het Impact Assessment voor Simpel Switchen afgerond. Binnenkort wordt bekend in hoeverre en op welke manier de informatiebeveiliging binnen de gemeente met betrekking tot Simpel Switchen, verder moet worden geborgd. Het borgen van Simpel Switchen is een continu proces.

	Thema/Doelstelling	Actie 2023		Voorjaarsnota 2023
6	**Armoedebeleid** Het huidige armoedebeleid is herzien.	Mei 2023 - Het huidige armoedebeleid wordt nader beoordeeld en aangepast aan de actuele situatie. Ter bevordering van bestaanszekerheid kunnen (tijdelijke) ondersteuningsmaatregelen voor inwoners en (kleine) ondernemers ingevoerd worden.	O	Zoals in raadsmededeling 135–2022 is opgenomen komen ook in onze gemeente steeds meer huishoudens in de knel, maar is dit nu niet of onvoldoende te onderbouwen met (armoede)cijfers. De bestaanszekerheid van grote groepen mensen staat (fors) onder druk en met name de Rijksoverheid moet met aanvullende generieke maatregelen komen. Daarnaast moeten gemeenten inhoudelijk en financieel ondersteund worden om de mogelijkheid te hebben om aanvullende inkomensondersteunende maatregelen te nemen (dempend effect). De gevolgen hebben overigens niet alleen betrekking op financiën, maar bestaanszekerheid raakt het hele sociale- en/of fysieke domein (gezondheid, wonen, zorg, welzijn, sociale veiligheid etc.). In het licht van het bovenstaande dient het gemeentelijk armoede- en schuldenbeleid projectmatig herijkt en doorontwikkeld te worden. Door capaciteitstekort is de doorontwikkeling nog niet opgestart. Daarnaast zijn wij mede afhankelijk van de landelijke ontwikkelingen rondom dit thema. De eerder geplande einddatum van deze herijking, van mei 2023, wordt niet gehaald. Deze ontwikkeling vergt (veel) extra capaciteit en in de komende periode gaan we bezien hoe we hier vorm en inhoud aan gaan geven. Het streven is dit jaar te starten.
7	**Gelijke kansen alliantie** Er wordt een doorstroomprogramma afgerond waarin speciale aandacht is voor kinderen met een extra ondersteuningsbehoefte.	December 2023 - Het doorstroomprogramma wordt geïmplementeerd in de betrokken scholen en in december 2023 wordt het programma geëvalueerd en waar mogelijk bijgesteld.	G	Het programma Gelijke Kansen loopt. Vanuit de bijbehorende agenda is het project #opladers geïmplementeerd. Dit project loopt tot 1 januari 2024. Bij een positieve evaluatie zijn wij voornemens om dit project voort te zetten. Dit vraagt in dat geval, vanaf 1 januari 2024, wel om financiering vanuit andere middelen.
8	**Kinderopvang** In 2023 worden de wettelijk verplichte onderzoeken uitgevoerd en wordt een plan van aanpak opgesteld om in 2024 de 50% norm te halen.	Juni 2023 - Het programma voor flexibele inspectieactiviteiten wordt opgesteld.	G	De algemene afspraken over de flexibele inspectie-activiteiten bij kindercentra zijn regionaal met de GGD Noord- en Oost-Gelderland gemaakt. De algemene afspraken over de flexibele inspectieactiviteiten worden opgenomen in het nieuwe lokale beleid voor toezicht en handhaving kinderopvang.
9	**Vrijheid** Het Regioprogramma Vrijheid Achterhoek en grensstreek 2022/2023 wordt uitgevoerd.	December 2023 - We geven uitvoering aan het Regioprogramma Vrijheid Achterhoek en grensstreek 2022/2023 met als doel het bewustzijn van vrijheid te vergroten.	G	De provincie Gelderland heeft aan de samenwerkende gemeenten in de Achterhoek een subsidie verleend van € 150.000 voor de uitvoering van het regioprogramma Vrijheid Achterhoek, Liemers en Duitse grensgemeenten 2023/2024. In de jaren 2023 en 2024 wordt het programma uitgevoerd. De gemeente Aalten is de penvoerende gemeente. Naast de subsidie van € 150.000 dragen de gemeenten in de Achterhoek en Liemers voor zowel 2023 als 2024 een bedrag van € 0,20 per inwoner bij. De Duitse gemeenten sluiten vanaf 2024 aan en dragen ook een bedrag van € 0,20 per inwoner bij. Eind maart 2023 is gestart met de uitvoering van het programma. Het gaat om projecten binnen een viertal thema's te weten: Vrijheidsmaaltijden, Vrijheidsroutes, Verbinden Licht en Ode aan de vrijheid.

	Thema/Doelstelling	Actie 2023		Voorjaarsnota 2023
10	**Zwembaden** Het proces om te komen tot een visie over de zwembaden wordt opgestart.	Juli 2023 - De uitgangspunten om te komen tot het uiteindelijk opstellen van de visie worden opgesteld.	G	In 2023 wordt de startnotie, overeenkomstig het uitvoeringsprogramma, opgeleverd. Deze notitie wordt als uitwerking van het toekomstbestendig sportbeleid vormgegeven, waarbij ook aandacht is voor de raakvlakken met andere beleidsvelden.
11	**Ondermijning** De bewustwording en kennis van onze medewerkers, burgers en ondernemers over onder andere ondermijning wordt vergroot.	November 2023 - Er wordt een communicatiestrategie ontwikkeld om de bewustwording en kennis te vergroten.	O	Intern zijn momenteel gesprekken gaande om de communicatiestrategie te ontwikkelen.
12	**Ondermijning** In 2023 wordt het vervolg van de bestuurlijke aanpak bepaald.	Augustus 2023 - We evalueren het proces op basis van de uitkomsten van de gebiedsanalyses door het RIEC, ons nieuwe Bibob-beleid en de weerbaarheidsscan.	G	Het RIEC is momenteel bezig met de Weerbaarheidsscan. In 2023 worden de uitkomsten van de gebiedsanalyse nader onderzocht en vindt binnen onze organisatie ook de structurele inbedding van het nieuwe Bibob-beleid plaats.
13	**Huisvesting onderwijs** In 2023 werken we de integrale aanpak voor het IHP verder uit.	April 2023 - Vanuit verschillende beleidsvelden wordt bepaald welke kansen en mogelijkheden er liggen voor de vrijkomende schoollocaties.	G	Het Integraal Huisvestingsplan (IHP) zit in de afrondende fase, waarbij het de verwachting is dat het IHP in de loop van 2023 aan de raad wordt voorgelegd. Na vaststelling van het IHP wordt vanuit verschillende beleidsvelden bepaald welke kansen en mogelijkheden er liggen voor eventueel vrijkomende schoollocaties.

Actuele ontwikkelingen

Toekomsttuin

In lijn met de ambities van de Gelderse Verbeteragenda Jeugdbescherming zijn de Achterhoekse gemeenten in april 2023 gestart met de inrichting van een toekomsttuin in Doetinchem. Hier wordt een leer/ontwikkeltafel aan gekoppeld zodat in twee tot drie jaren, met de ervaring die is opgedaan in Doetinchem, de overige gemeenten gaan starten.
De toekomsttuin is een lerende omgeving, waarin professionals van Veilig Thuis, Gecertificeerde Instellingen, de Raad voor de Kinderbescherming, Moviera en de lokale teams door intensief samenwerken hun kennis, ervaring en vaardigheid op veiligheid bundelen. De gebundelde kennis en kunde op veiligheid moet escalatie en waar mogelijk verdergaand ingrijpen voorkomen. Samen met het gezin/huishouden wordt integrale ondersteuning op meerdere leefgebieden (financiën, wonen, zorg, gezin en werk) gezocht en geboden.

Jeugdpreventie

Op het gebied van jeugdpreventie zijn twee pilots gestart. Het eerste project betreft de inzet van een preventiemedewerker Jeugd. De inzet hiervan leidt ertoe dat (risico)jongeren eerder in beeld komen. In de praktijk is er een nauwe verbinding met de politie. Zij treffen de jongeren op straat en hebben de mogelijkheid om de preventiemedewerker Jeugd in te zetten om het gesprek met de jongeren, in combinatie met de ouders, aan te gaan. Ook is de preventiemedewerker in staat om jongeren en ouders, bij een hulpvraag, de weg te wijzen binnen het bestaande zorglandschap.
Het tweede project gaat over de inzet in de richting van een groep jongeren die momenteel niet binnen het bereik van het jongerenwerk valt, met als mogelijke redenen de leeftijd of een gebrek aan interesse en/of raakvlak. Een klik krijgen met deze doelgroep is de sleutel tot verbetering. Via deze pilot worden deze jongeren ondersteund en wordt geprobeerd om een positieve bijdrage te leveren aan een goede dag- of vrijetijdsinvulling van deze groep jongeren. Op deze manier wordt daarmee tegelijkertijd ingezet op het verminderen van overlast.

Een andere kijk op bewegen vanuit de Wmo

In 2023 onderzoeken we vanuit de Wmo een andere kijk op bewegen, waarbij een fysio- of ergotherapeut als onafhankelijk adviseur meegaat in gesprekken met inwoners die een eerste melding doen vanwege verminderde mobiliteit. De kosten voor de inzet van deze deskundige komen voor rekening van de gemeente. Het doel is een beter passende oplossing voor het door de inwoner ervaren probleem, waarbij het zo zelfstandig mogelijk worden/houden van de inwoner het uitgangspunt is. We verwachten hiermee een besparing op de inzet van hulp-op-maat te realiseren. Per 2024 willen we deze inzet daarom structureel opnemen in de begroting.

Ouderenbeleid
Op het gebied van het ouderenbeleid krijgt het project “Op je Plek” een structurele inbedding. De reden hiervoor is dat de met het project opgedane ervaringen positief zijn. “Op je Plek” behelst een netwerkaanpak waarin zowel de ouderen en hun naasten, als de zorg- en welzijnsorganisaties nauw samenwerken aan een toekomstbestendig zorgpad voor ouderen met een lage zelfredzaamheid en een klein of geen sociaal netwerk.
Verder willen we op het gebied van het ouderenbeleid in 2024 de samenwerking in de zorg voor ouderen verder verbeteren door een verkorte procedure te volgen bij Wmo-meldingen vanuit de POH-ouderen, wijkverpleegkundigen en trajectbegeleiders dementie.

Uitvoering ‘Beleidskader gemeenschapshuizen 2021’
Eén van de speerpunten van het “Beleidskader gemeenschapshuizen 2021” is dat bij de financiële ondersteuning van de instandhouding van gemeenschapshuizen de focus duidelijk wordt verlegd. De bedoeling is om een incidenteel investeringssubsidie in de kosten van nieuw- en uitbouw om te zetten naar een structurele (aanvullende) subsidiebijdrage in het groot-onderhoud.
Om de huidige staat van onderhoud in beeld te krijgen, hebben er, uitgevoerd door een deskundig extern bureau, inspecties plaatsgevonden bij alle gemeenschapshuizen. De uitkomsten van deze inspecties worden verwerkt in een rapportage en vormen de grondslag voor een meerjarig onderhoudsplan (MJOP) per accommodatie. Deze plannen vormen op hun beurt de basis voor een nieuwe structurele subsidieregeling. Deze is gericht op gemeentelijke financiële ondersteuning van het (groot-)onderhoud van de gebouwen van deze gemeenschapsvoorzieningen voor de komende jaren.
Op dit moment is moeilijk aan te geven welke omvang het hiervoor benodigde structurele subsidiebudget moet hebben. Op grond van de incidentele subsidieregeling is in het afgelopen decennium jaarlijks gemiddeld zo’n € 139.000 uitgegeven aan de instandhouding van gemeenschapshuizen. Uitvoering van de nieuwe ‘groot-onderhoudssubsidieregeling’ gaat, naar het zich voorlopig laat aanzien, in de buurt van dit jaarlijkse gemiddelde uitkomen. Dit wordt te zijner tijd met een specifiek voorstel aan de raad ter besluitvorming voorgelegd.

Brede Regeling combinatiefunctie/ Plan Talent
Per 2023 is de Brede Regeling Combinatiefuncties (BRC) onderdeel geworden van de Brede Specifieke Uitkering (Brede SPUK) gericht op gezondheid, sport- en beweegstimulering, cultuurparticipatie en het versterken van de sociale basis. De BRC-regeling is hierdoor van een decentralisatie-uitkering omgevormd naar een specifieke uitkering, waaronder verschillende beleidsonderwerpen zijn samengevoegd. De belangrijkste pijlers zijn het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) en het Sportakkoord II. De BRC-regeling valt als addendum onder het Sportakkoord II. De gemeente dient voor 30 september 2023 via een integraal plan van aanpak voor de jaren 2024-2026 op te schrijven hoe samenhangend beleid binnen de diverse thema’s wordt uitgevoerd. Op dit moment wordt via het plan Talent uitvoering gegeven aan de BRC-regeling. In het proces om te komen tot een plan van aanpak voor de uitvoering van de thema’s binnen de brede SPUK worden de huidige afspraken binnen het plan Talent meegewogen. In hoeverre dit leidt tot aanpassing in de samenwerkingsafspraken, dan wel eventuele financiële wijzigingen, is op dit moment nog niet bekend.
Een ander onderwerp dat we bij het plan van aanpak willen betrekken is de mogelijkheid te onderzoeken om een regionale combinatiefunctionaris Cultuur aan te stellen die gaat werken aan de opgave om cultuur met andere thema’s te verbinden.

Integraal Zorg Akkoord en Gezond en Actief Leven Akkoord
Landelijk en lokaal wordt gewerkt aan ‘Meer gezondheid minder zorg’. Als we nu niets doen is de zorg op termijn niet meer betaalbaar en zijn er onvoldoende mensen om in de zorg te werken. Om dit te voorkomen wordt ingezet op een gezonde generatie in 2040. Zorgaanbieders, maatschappelijke organisaties, onderwijs, overheden, sport- en cultuurverenigingen en ook ondernemers werken hier samen aan. Het is een complexe opgave voor alle betrokkenen. Er is meer samenwerking noodzakelijk. Anders organiseren, financieren en monitoren is nodig om de noodzakelijke effecten te bereiken. Het Plan van Aanpak GALA, dat naar verwachting in het derde kwartaal van 2023 in alle gemeenten door de colleges van B&W wordt vastgesteld, geeft inzicht in proces en afspraken. De financiering komt uit de Brede Specifieke Uitkering (Brede SPUK). Daarin zijn 13 regelingen opgenomen en twee ondersteunende budgetten om de formatie te organiseren. In de Nota Sociaal Domein staat hoe we in Aalten vormgeven aan preventiebevordering en het werken vanuit positieve gezondheid. De middelen uit de Brede SPUK worden ingezet om de doelen te behalen. Het Plan van Aanpak GALA geeft inzicht in hoe de middelen worden ingezet voor de eerder gestelde doelen en hoe de samenwerking eruitziet. Op basis van de akkoorden wordt ook regionale samenwerking verwacht. In de lokale GALA plannen van de acht regiogemeenten zijn de bestaande en toekomstige regionale samenwerkingen verwerkt. Het Integraal Zorg Akkoord (IZA) is regionaal gericht en vraagt van gemeenten en zorgverzekeraar om te komen tot een regiobeeld, goede uitvoering voor de vijf ketenaanpakken en een toekomstbestendige regionale preventie infrastructuur. Hiervoor komen extra middelen beschikbaar die door de gemeente Doetinchem gecoördineerd worden aangevraagd.

Extra steun voor culturele organisaties
Met een aantal cultuurorganisaties zijn subsidie afspraken vastgelegd in de vorm van een budgetsubsidie. Dit zijn: Stichting Koppelkerk, Nationaal Onderduikmuseum, Bibliotheek de Achterhoekse Poort en het Grenslandmuseum. De budgetsubsidies worden jaarlijks geïndexeerd volgens de indexering systematiek die in zijn algemeenheid bij de gemeentebegroting wordt toegepast. Inmiddels is duidelijk dat culturele organisaties zwaar worden getroffen door kostenstijgingen als gevolg van de energiecrisis, inflatie en hogere lonen. De rijksoverheid stelt vanaf het jaar 2023 aan gemeenten en provincies naar schatting jaarlijks 300 miljoen euro extra beschikbaar voor de maatschappelijke-/culturele sector, waarmee het voor gemeenten en provincies mogelijk is om de bekostiging aan maatschappelijke organisaties via maatwerk te verhogen. Het kabinet gaat bij de Voorjaarsnota 2023 hiervoor extra accres aan het gemeentefonds uitkeren (voor de prijsbijstelling 2022). Op dit moment is nog niet duidelijk welk bedrag onze gemeente van deze extra middelen ontvangt.

Herijking regionale afspraken Jeugdhulp en Wmo
Sinds 1 juli 2022 werken we in de acht Achterhoekse gemeenten volgens de nieuwe werkwijze voor Jeugdhulp en Wmo (inclusief Wonen) en wordt deze op een andere wijze bekostigd. Met 59 zorgaanbieders zijn langjarige contracten gesloten waarbinnen de integraliteit van het zorgaanbod een belangrijk uitgangspunt is. Ook is opgenomen dat de afspraken jaarlijks worden herijkt. De huidige afspraken en prijzen gelden tot 1 juli 2023.
Het herijken van deze afspraken en prijzen leidt redelijkerwijs tot financiële effecten voor gemeenten. Het is de verwachting dat de tarieven hoger uit gaan komen dan voorgaand jaar, alleen al door bijvoorbeeld ontwikkelingen als de inflatie. De hoogte van het budgettair risico dat hiermee gepaard gaat, is op dit moment niet in te schatten. Dit risico is pas te duiden (voor het totaal en per gemeente) nadat de aanbieders hun voorgestelde prijzen hebben ingediend, de gemeenten deze beoordeeld hebben en er definitieve herijkte afspraken liggen. In de planning is het dan medio juni.

Bibliotheekwerk
Binnen het bibliotheekwerk spelen twee belangrijke ontwikkelingen.
Specifieke uitkering voor het verstevigen van bibliotheekwerk
Gemeente krijgen vanaf 2025 de wettelijke taak om inwoners toegang te bieden tot een volwaardige openbare bibliotheek in de buurt. In aanloop naar 2025 heeft het ministerie de SPUK-regeling ‘Eenmalige specifieke uitkeringen en subsidies lokale bibliotheekvoorzieningen” gepubliceerd. Gemeenten hebben de mogelijkheid hiermee vanaf half mei 2023 geld aan te vragen (met een minimum van 20% eigen financiering) om, in samenspraak met bibliotheekorganisaties, nieuwe bibliotheekvestigingen op te richten of bestaande bibliotheekvoorzieningen te verbeteren of verder te ontwikkelen. Vanaf 2025 gaat het budget (nog niet bekend hoeveel) direct naar de gemeente (via het gemeentefonds). De regeling is op 24 maart 2023 gepubliceerd. Eventuele kansen en financiële gevolgen voor onze gemeente worden nader uitgewerkt.
Specifieke uitkering Informatiepunten Digitale Overheid (IDO)
Per 2023 verstrekt de rijksoverheid aan gemeenten jaarlijks een specifieke uitkering ter bekostiging van de realisaties of de instandhouding van de Infomatiepunten Digitale Overheid (IDO) en de promotie daarvan. Door via deze SPUK de regiefunctie over de IDO’s bij gemeenten te leggen wordt een lokale aanpak op maat beoogd, passend bij de lokale maatschappelijke opgaven op digitale inclusie en hulp aan inwoners bij digitale diensten. Voor deze SPUK geldt geen aanvraagprocedure. Het bedrag voor 2023, een bedrag van € 27.113, is ontvangen. De uitkering is zodanig opgebouwd inclusief de voorwaarden voor verantwoording dat dit bedrag ook daadwerkelijk ten gunste dient te komen aan bibliotheek de Achterhoekse Poort. De Achterhoekse Poort heeft op beide bibliotheeklocaties een IDO en werkt hiervoor samen met lokale maatschappelijke organisaties. De verantwoordelijkheid voor de uitvoering van het IDO ligt, in samenspraak met de gemeente, bij de bibliotheek.

Zorg en veiligheid
We zien een toenemende werkdruk/inzet op het gebied van zorg en veiligheid, zowel op casus- als beleidsmatig niveau. Zo wordt momenteel regionaal het Veiligheidshuis anders ingericht en is in april 2023 in de Oost-Achterhoek een integraal veiligheidsplan vastgesteld. We bekijken in de komende periode hoe we deze uitdagingen en extra werkzaamheden organisatorisch het beste kunnen borgen.

Affaire kinderopvangtoeslag
Duizenden ouders zijn getroffen door de problemen met de kinderopvangtoeslag. De Belastingdienst compenseert hen daar financieel voor. Maar voor wie in de problemen is geraakt, is dat niet altijd voldoende. Er zijn in dat geval problemen ontstaan rondom huisvesting, schulden, inkomen, zorg en/of het gezin. Gemeenten, zo ook onze gemeente, bieden ouders die zich melden als mogelijk gedupeerde ondersteuning op vijf leefgebieden (financiën, wonen, zorg, gezin en werk). De uitvoering van deze werkzaamheden vergen een behoorlijke ambtelijke inzet. De verwachting is dat deze inzet langdurig nodig is. Onder andere omdat gebleken is dat bij de huurtoeslag, zorgtoeslag en het kindgebonden budget dezelfde soort fouten zijn gemaakt als bij de kinderopvangtoeslag. We maken in 2023 extra budget vrij voor de uitvoering van deze taken. En kijken bij de uitvoering hiervan ook goed naar regionale mogelijkheden.

Lokale omroep
Sload/AFM (Stichting Lokale Omroep Aalten Dinxperlo/Aladna FM) heeft een samenwerking opgezet met RTV Slingeland (Winterswijk) en Gelre FM (Oost Gelre). Samen vormen ze streekomroep 1Achterhoek. Zij ontvangen voor deze samenwerking en professionaliseringsslag tijdelijk, voor de duur van drie jaar, een extra subsidie. Begin mei 2023 werd duidelijk dat de samenwerking tussen de drie omroepen binnen de streekomroep 1Achterhoek helaas anders is verlopen dan dat ze van tevoren hadden gehoopt. De lokale omroepen van Aalten en Oost Gelre hebben zich tijdens het mediationtraject ingezet om 1Achterhoek te behouden. Zij gaan na het vertrek van Winterswijk wel gezamenlijk verder als 1Achterhoek, waarbij ook de televisie door hen gefaciliteerd gaat worden. Zij brengen op dit moment de mogelijkheden in kaart. Eind mei gaan wij in gesprek met beide overgebleven omroepen over de wijze waarop zij verder willen gaan. Voor nu heeft dat (nog) geen financiële gevolgen.

Bijstellingen bestaand beleid

Omschrijving		Krediet	2023	2024	2025	2026
Programma 2 Sociaal Domein						
P2.0001	Bijdrage Giro 555 slachtoffers aardbeving Turkije/Syrië		27.268			
P2.0002	Beschermd Wonen		15.000			
P2.0003	Brede Impuls Combinatiefuncties/Projectplan Talent		21.873			
P2.0004	Gemeenschapshuizen		31.020			
P2.0005	Inclusieve samenleving		10.973			
P2.0006	Kinderopvang Sociaal Medische Indicatie (SMI) -regeling		35.000	35.000	35.000	35.000
P2.0007	Sociaal Domein Achterhoek (SDA) en Contract- en Leveranciersmanagement (CLM)		30.494	23.433	23.433	23.433
P2.0008	Energietoeslag		250.000			
P2.0009	Laborijn uitvoeringslasten		288.017			
P2.0010	Vroegsignalering		43.821			
Totaal Programma 2 Sociaal Domein			**753.466**	**58.433**	**58.433**	**58.433**

Toelichtingen budgetbijstellingen bestaand beleid
P2.0001 Bijdrage Giro 555 slachtoffers aardbeving Turkije/Syrië € 27.268 incidenteel nadeel
In het college is conform beleidsnota Grensoverschrijdende samenwerking gemeente Aalten 2019-2023, besloten om gehoor te geven aan de oproep van de VNG om € 1 per inwoner aan Giro 555 te doneren voor de slachtoffers van de aardbeving in Turkije en Syrië.

P2.0002 Beschermd Wonen € 15.000 incidenteel nadeel
Het budget van € 15.000 voor scholing van eigen medewerkers voor beschermd wonen is in 2022 nog niet gebruikt. Dit schuiven we alsnog door naar 2023.

P2.0003 Brede Impuls Combinatiefuncties/Projectplan Talent € 21.873 incidenteel nadeel
Het plan Talent is gecontinueerd voor een periode van drie jaar vanaf 1 september 2022. Bij Najaarsnota 2022 was de verwachting dat de financiële reserve op 31-12-2022 € 51.250 zou zijn, maar dit bleek achteraf ruim € 73.000 te zijn. Door een lagere werkelijke inzet van een talentcoach die achteraf op basis van werkelijke uren wordt afgerekend, is € 21.873 niet benut. Dit wordt nu nog extra doorgeschoven naar 2023. Deze lagere inzet is het gevolg van ziekte van één van de talentverbinders. Het was namelijk de bedoeling om in Dinxperlo onder de regie van één van de talentverbinders met de verenigingen activiteiten te organiseren met daarin diverse vormen van sport, bewegen en cultuur. Vanaf 2023 is nu besloten om deze taak bij BrichbouW te beleggen, zij verzorgen dit ook in Aalten.

P2.0004 Gemeenschapshuizen € 31.020 incidenteel nadeel
In 2022 is € 50.000 beschikbaar gesteld om een extern bureau inspecties te laten verrichten om de huidige staat van onderhoud in beeld te krijgen. Voor deze opdracht zijn in 2022 al werkzaamheden uitgevoerd ter hoogte van € 31.000. Het resterende budget van € 19.000 is overgeheveld naar 2023. Deze opdracht is uitgebreid met de staat van de technische installaties, waardoor de totale kosten € 12.040 hoger uitvallen. De uitkomsten van deze inspecties zijn per accommodatie verwerkt in een rapportage en vormen de grondslag voor een meerjarig onderhoudsplan (MJOP).

P2.0005 Inclusieve samenleving € 10.973 incidenteel nadeel
Uitvoering actiepunten en bijbehorend budget uit 2022 is doorgeschoven naar 2023, omdat het goed opzetten van de werkgroepen meer tijd heeft gevergd.

P2.0006 Kinderopvang Sociaal Medische Indicatie (SMI) -regeling € 35.000 structureel nadeel
Er zijn op dit moment veel gezinnen die geen aanspraak kunnen maken op de kinderopvangtoeslag, maar waarbij het wel noodzakelijk is dat de kinderen worden opgevangen vanwege ziekte of problemen bij ouder(s). Daarnaast zien we dat deze gezinnen ook niet of nauwelijks een eigen inkomen hebben en daardoor geen eigen bijdrage kunnen betalen. De SMI (Sociaal Medische Indicatie) regeling is in principe een kortdurende oplossing, maar helaas is het in veel gevallen zo dat deze gezinnen het na een paar maanden nog niet redden om over te kunnen stappen naar de voorliggende voorzieningen. Gezien de huidige aanvragen en de stand van het budget is het noodzakelijk om het budget op te hogen met € 35.000.

P2.0007 Sociaal Domein Achterhoek (SDA) en Contract- en Leveranciersmanagement (CLM), 2023 € 30.494 incidenteel, structureel vanaf 2024 € 23.433 nadeel
De begroting van het Sociaal Domein Achterhoek (SDA) 2023 pakt hoger uit. Dit komt onder andere door formatieve uitbreiding en indexeringen. In 2023 wordt, met het oog op de nieuwe inkoop en de bijbehorende (extra) werkzaamheden, de formatie van het regionale CLM uitgebreid. De dekking wordt in 2023 gevonden binnen de reguliere begroting van het SDA. Vanaf 2024 worden de (extra) kosten van deze uitbreiding opgenomen in de begroting 2024 en volgende jaren van het SDA. Daarnaast zijn er in 2023 enkele incidentele posten opgenomen. Zo is binnen de begroting € 90.000 bestemd voor de doorontwikkeling van de governance, € 52.000 voor de brede monitoring en € 50.000 aan kosten voor een impuls voor de transformatie in dialoog met de aanbieders.

P2.0008 Energietoeslag € 250.000 incidenteel nadeel
Zie ook raadsmededeling 27-2023: Laborijn heeft over 1e kwartaal 2023 € 999.000 aan verstrekkingen in rekening gebracht. De uitvoeringskosten moeten nog in rekening worden gebracht. Er is nu al een tekort van € 147.000. De toeslag 2022 kan nog tot 1 juli 2023 worden aangevraagd, we verwachten een tekort van rond de € 250.000. Het Kabinet heeft de Wet energietoeslag 2023 in voorbereiding. Waarschijnlijk is pas bij de septembercirculaire bekend wat dit financieel gaat betekenen. Voorstel om nu € 250.000 bij te ramen en verder de aanstaande wetgeving af te wachten.

P2.0009 Laborijn uitvoeringslasten € 288.017 eenmalig nadeel 2023
De gebudgetteerde uitvoeringslasten Laborijn dateren van de begrotingsvaststelling in maart 2022. Sindsdien hebben zich verschillende ontwikkelingen voorgedaan die financiële impact hebben. De grootste zijn de aanpassing van de cao-gemeenten waardoor de lonen van het ambtelijk personeel met gemiddeld 7% zijn gestegen en de fors gestegen energieprijzen (300%). Ons aandeel in de gestegen uitvoeringslasten is € 288.017.
Het resultaat op de BUIG-uitkering is op dit moment lastig in te schatten. Aan de batenkant is dit afhankelijk van het definitieve rijksbudget dat pas eind september bekend wordt gemaakt. Bij de lasten is de ontwikkeling van het uitkeringenbestand aan het begin van het jaar lastig in te schatten. In de begroting is het BUIG-resultaat voor nul opgenomen (2022 € 146.467 negatief, 2021 € 177.864 positief).

P2.0010 Vroegsignalering € 43.821 incidenteel nadeel
In de decembercirculaire 2022 hebben we incidenteel € 43.821 extra middelen gekregen voor de bijzondere bijstand en vroegsignalering. Deze middelen gaan we in 2023 inzetten op de schuldhulpverlening en dan met name intensivering van de vroegsignalering (wettelijke verplichting) en om mede dit jaar de piek in de werkzaamheden op te kunnen vangen.

Programma 3 Bedrijfsvoering

Programmamanager: D.J. den Hengst

Doelstellingen

	Thema/Doelstelling	Actie 2023		Voorjaarsnota 2023
1	**Dienstverleningsconcept** In 2022 is gestart met het project dienstverleningsconcept. Daarbij wordt gekeken naar hoe moderne dienstverlening hoort te zijn en hoe we onze burgers en ondernemers zo goed mogelijk kunnen bijstaan.	December 2023 - Het dienstverleningsconcept in 2023 actualiseren en uitvoeren.	O	In 2022 is een start gemaakt met het onderzoek naar in hoeverre het dienstverleningsconcept nog actueel is. Voordat het concept wordt aangepast, wordt aan de raad een aantal uitgangspunten gevraagd. Daarna wordt het project verder opgepakt.
2	**Informatieveiligheid en Privacy Wet** Voldoen aan Baseline Informatieveiligheid Overheid (BIO) en de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG). De Functionaris Gegevensbescherming voert jaarlijks een toetsing uit in hoeverre wij voldoen aan de regels van de AVG. Aanbevelingen uit deze toetsing worden opgenomen in een actieplan.	December 2023 - Het hanteren van de BIO normen is een continu proces van nieuwe maatregelen introduceren en bestaande maatregelen beoordelen en eventueel bijstellen. December 2023 - In december 2020 is het informatieveiligheidsbeleid 2020 – 2022 vastgesteld. Dit beleid wordt in 2023 geactualiseerd.	G G	Het nakomen en voldoen aan BIO normen voor de informatieveiligheid is een dynamisch proces. Eind maart is het nieuwe informatiebeveiligingsbeleid door het college vastgesteld. Hier wordt ook gerefereerd aan de Bio normensysthematiek en vormt een kapstok voor al onze beveiligingsmaatregelen. Dit geactualiseerde informatiebeveiligingsbeleid is eind maart door het college vastgesteld.
3	**Overgang van Civision Middelen naar iFinanciën** Ons huidige financiële pakket Civision Middelen is aan vervanging toe. Daarvoor heeft onze huidige leverancier PinkRoccade het pakket iFinanciën beschikbaar. Dit pakket voldoet aan de laatste technische standaarden en draait tevens in de cloud.	September 2023 - Migratie naar iFinanciën afgerond.	G	De migratie naar de Cloud is afgerond. De conversie van de data verloopt volgens planning
4	**Invoeren Samenhangende objectenregistratie** Het samenbrengen van de basisregistraties WOZ, BAG, Kadaster en BGT op het gebied van data en kaartmateriaal zodat er één samenhangende registratie ontstaat.	Maart 2023 - Met de komst van BRK 2.0 is het mogelijk geworden om de kadastrale gegevens samen te voegen in iObjecten.	G	De BRK 2.0 heeft vanuit het rijk en het Kadaster enkele maanden vertraging opgelopen. Wij lopen in de pas met de maatregelen die we zelf kunnen treffen voor de aansluiting op BRK 2.0.
5	**Omzetting en vulling softwarepakketten Omgevingswet** De Omgevingswet gaat in per 01-01-2023. Dit betekent dat de softwarepakketten van vergunningsverlening dan verplicht zijn aansloten op het landelijke Digitaal Stelsel Omgevingswet en moeten voldoen aan de eisen van de Omgevingswet.	Maart 2023 - Testen zijn afgerond en implementatie is gereed.	G	Afgerond.

Actuele ontwikkelingen

Dienstverlening is flexibel

Zelf zaken regelen en aanvragen wordt steeds eenvoudiger: aan beschrijvingen van producten en diensten van de gemeente is in voorkomende gevallen een digitaal in te vullen meldings- of aanvraagformulier toegevoegd. Via de website kunnen inwoners 24/7 een afspraak met de gemeente plannen. Natuurlijk blijft het mogelijk telefonisch een afspraak te maken. Met de komst van de nieuwe E-diensten wordt de digitale aanvraag voor de inwoner makkelijker. Het systeem denkt namelijk met ze mee, waardoor er minder foutieve aanvragen binnen komen. En dat maakt het voor ons efficiënter/eenvoudiger. Daarnaast worden meer producten aangeboden met de nieuwe E-diensten. De burger kan dus nog meer van huis uit regelen. Onderzocht wordt de mogelijkheid om voor het verlengen van een rijbewijs of het aanvragen van een paspoort of ID-kaart slechts eenmaal langs te hoeven komen op het gemeentekantoor. Ook kunnen geboorte- en overlijdensaangiften op termijn volledig digitaal verlopen.
In 2022 zijn we de voorbereidingen begonnen met het nog meer digitale producten aan te bieden en dan met name voor Burgerzaken. We beginnen met 15 E-diensten, zoals verhuizing en aangifte overlijden, maar er zullen nog vele producten volgen. We zullen in het tweede kwartaal 2023 gaan starten met de eerste E-diensten. De digitale ontwikkelingen volgen elkaar in een snel tempo op. De gemeente Aalten geeft de burgers daarom steeds meer mogelijkheden om te communiceren en producten aan te vragen via digitale kanalen.

Digitale aanvraag rijbewijzen

Sinds eind 2022 is het mogelijk je rijbewijs digitaal aan te vragen. Digitale aanvraag is niet voor alle rijbewijzen mogelijk. De aanvraag is voor Nederlandse rijbewijzen, verlengingen of categorie-uitbreiding digitaal mogelijk. Niet voor eerste aanvragen en omwisseling of vermiste gestolen rijbewijzen. Dit past bij onze online-dienstverlening digitaal aanbieden daar waar kan. Het afhalen van het document (rijbewijs) moet nog wel bij de gemeente.

Specialistische vragen

We merken ook dat er steeds meer specialistische vragen worden gesteld, afstamming nationaliteiten, naturalisatie, vestiging buitenland rechten en buitenlandse brondocumenten en bijzondere erkenningen.

Project Troje

Het aantal cyberincidenten neemt enorm toe. Reden voor de ondermijningsspecialisten van de provincie Gelderland om een plan te bedenken om gemeenten weerbaarder te maken. Daarom is in 2022 project Troje opgestart, een cyberchallenge voor alle Gelderse gemeenten. De testen zijn door een onafhankelijk bureau afgenomen en bestonden uit drie delen:
1. De systemen van de Gelderse gemeenten zijn op inbraakgevoeligheid getest;
2. Het kennisniveau van de medewerkers rond informatieveiligheid en het herkennen van dreigingen is beproefd;
3. Er is een mysterie guest naar de gemeenten gestuurd met het doel fysiek toegang te krijgen tot het gemeentehuis om zo veel mogelijk informatie te verzamelen.
Uit de beproeving van project Troje is de gemeente Aalten het beste uit de test gekomen. De gemeente Doesburg is hierbij tweede geworden en de gemeente Arnhem heeft de derde plek gekregen. Dus twee gemeenten van de ICT-samenwerking zijn in de prijzen gevallen. Alle drie de gemeenten gaan nu naar de volgende fase. De veiligheidsspecialisten van ICT-bedrijf Secura starten nu met een zogenaamd red teaming. Bij een red teaming wordt samen met ICT een georganiseerde aanval op onze digitale omgeving uitgevoerd. Met als doel om eventuele tekortkomingen in onze cyberverdediging op te sporen.

Forse toename bezwaarschriften WOZ

Elk jaar worden voor alle onroerende zaken WOZ-beschikkingen vastgesteld. Tegen de waarde kan bezwaar worden gemaakt. In de afgelopen jaren liep het aantal bezwaarschriften op van 174 in 2020 naar 223 in 2022. Daarmee bleven we altijd ruim onder het gemiddelde aantal bezwaarschriften in vergelijking met andere gemeenten.
Voor 2023 is het aantal ingediende bezwaarschriften explosief gestegen naar ca. 975. Dit wordt enerzijds verklaard door de forse waardestijging van woningen rond de waardepeildatum 1 januari 2022 (+19,3%) en anderzijds door de agressieve reclamecampagne van de bureaus die ‘gratis’ bezwaar maken tegen de WOZ. Deze bureaus profiteren van de hoge wettelijke kostenvergoeding die er op dit moment is. De staatssecretaris van Financiën heeft aangekondigd deze kostenvergoeding te willen beperken. Om deze bureaus zoveel mogelijk buiten de deur te houden hebben wij daar in diverse publicaties aandacht aan besteed. Ook hebben wij de drempel voor het zelf bezwaar maken zo laag mogelijk gelegd. Dit heeft maar ten dele geholpen. Ook het feit dat de gemiddelde OZB-aanslag ongeveer gelijk is gebleven, heeft veel inwoners er niet van weerhouden om bezwaar te maken. De afhandeling van dit groot aantal bezwaarschriften legt een fors beslag op de capaciteit van de afdeling welk alleen maar met externe inhuur kan worden opgelost. Daarvoor is in deze voorjaarsnota extra budget gevraagd.

Coronabudget
Het restant van de ontvangen en bestede coronagelden 2022 van € 293.000 is in de jaarrekening 2022 toegevoegd aan het budget 2023 voor corona gerelateerde lasten. Begin 2020 is er vanuit de algemene reserve, budget beschikbaar gesteld voor corona gerelateerde lasten. Aangezien er geen kosten meer voor Corona verwacht worden, worden deze eigen middelen aan de algemene reserve toegevoegd en is deze vrij besteedbaar.

Bijstellingen bestaand beleid

	Omschrijving	Krediet	2023	2024	2025	2026	2027
Programma 3 Bedrijfsvoering							
P3.0001	Overdracht gronden aan Broekstraat in erfpacht		-19.096				
P3.0002	Leges burgerzaken		8.355	7.355	7.355	-32.645	-43.645
P3.0003	P1: Opstellen duurzaam meerjaren onderhoudsplan dekken uit duurzaamheidsbudget		50.000				
P3.0004	ICT indexering		57.000	57.000	57.000	57.000	57.000
P3.0005	ICT migratie databases en servers naar Windows server 2012 naar 2016		30.500				
P3.0006	ICT-samenwerking aandeel resultaat 2022		-113.606				
P3.0007	Schoonmaak indexering		14.300	14.300	14.300	14.300	14.300
P3.0008	Informatiebeveiliging begeleiding		25.000				
P3.0009	Hybride werken		22.740				
P3.0010	Loonbegroting		1.100.200	1.004.550	1.050.800	1.080.800	1.090.800
P3.0011	Externe ondersteuning functiewaarderingsronde		35.000	5.000	0	0	0
P3.0012	Rente bijstellingen		20.000	20.000	20.000	20.000	20.000
P3.0013	WOZ inhuur extra bezwaarschriften		50.000				
P3.0014	Lagere OZB opbrengst		22.500				
P3.0015	Algemene uitkering, decembercirculaire 2022		-3.586	24.676	24.592	25.776	25.776
P3.0016	Vrijval buffer loon- en prijsontwikkeling		-301.000	-301.000	-301.000	-301.000	-301.000
Totaal Programma 3 Bedrijfsvoering			**998.307**	**831.881**	**873.047**	**864.231**	**863.231**

Toelichtingen budgetbijstellingen bestaand beleid

P3.0001 Overdracht gronden aan Broekstraat in erfpacht € 19.096 incidenteel voordeel

In voorgaande rapportages is melding gemaakt van het feit dat aan de Broekstraat twee percelen grond in erfpacht worden uitgegeven. Eén van de twee percelen, 2096 m² is overgedragen. Ter compensatie van het verlies van openbaar groen is eenmalig een bijdrage van € 17.000 in rekening gebracht. De gronden worden tegen een registratiewaarde van €1 per m² op de balans opgenomen. Dit geeft een klein voordeel in de exploitatie van € 2.096. De verschuldigde erfpachtcanon is structureel in de meerjarenbegroting verwerkt.

P3.0002 Leges burgerzaken 2023 € 8.355 (2023), € 7.355 (2024 & 2025) en € 32.645 (2026) voordeel

Op basis van geactualiseerde prognoses van het aantal te verstrekken reisdocumenten en rijbewijzen zijn de leges burgerzaken bijgesteld. In de jaren 2023 tot en met 2025 is er een kleine stijging van de lasten. Daarentegen verwachten we voor 2026 een hogere opbrengst door meer verstrekkingen.

P3.0003 Opstellen duurzaam meerjaren onderhoudsplan € 50.000, dekken uit het duurzaamheidbudget programma 1 P1.0009

Voor het bijstellen van de meerjaren onderhoudsplannen (MJOP's) van de gemeentelijke gebouwen was altijd een klein budget geraamd om een aantal panden te kunnen actualiseren. Deze data werd in de software geladen zodat wij zelf de tussenliggende jaren konden bijstellen. Om de duurzaamheidsdoelstelling te kunnen halen dienen deze kosten ook in beeld gebracht te worden. Dit kan met een nieuw op te stellen DMJOP waarin ook de duurzaamheidsmaatregelen worden meegenomen. Dit in tegenstelling tot het MJOP waarin de één op één vervangingen benoemd staan. Afgelopen jaar is het abonnement op de software beëindigd. Voor de nieuw op te stellen DMJOP's wordt nu een partij gezocht die voor ons een nieuwe planning en kostenraming aanlevert. Deze zou dan iedere 3 jaar geactualiseerd kunnen worden. Volledig gebruik van een softwarepakket is dan niet mee benodigd. In eerste instantie is er € 50.000 geraamd voor het opstellen van de nieuwe DMJOP's voor alle gemeentelijke gebouwen.

P3.0004 ICT indexering € 57.000 structureel nadeel

Op basis van het CPI-indexcijfer worden de contractprijzen verhoogd. Dit geldt voor de licenties van al onze software en voor de afname van de consultancy. Gemiddeld genomen is de indexatie van software 11%. In de begroting hadden we rekening gehouden met 5% indexering. Per saldo vallen de kosten structureel € 57.000 hoger uit.

P3.0005 ICT migratie databases en servers naar Windows server 2012 naar 2016 € 30.500 incidenteel nadeel

Een groot aantal servers van de ICT-samenwerking moet worden vernieuwd. Een groot deel van deze migratie wordt door de firma Centric gedaan. Voor een aantal lokale servers moet de eigen leverancier worden aangesproken. De kosten van deze migraties door externen worden doorbelast op basis van de afgesproken verdeelsleutel (aantal accounts en servers). De eenmalige kosten zijn € 30.500.

P3.0006 ICT-samenwerking aandeel resultaat 2022 € 113.606 incidenteel voordeel
In 2022 heeft de ICT-samenwerking een fors positief resultaat behaald. Van dit positieve resultaat is onlangs besloten dat er € 732.000 uitbetaald wordt aan de diverse gemeenten. Op basis van het aantal accounts zoals vastgesteld in de begroting 2022, is ons aandeel € 113.606.

P3.0007 Schoonmaak indexering € 14.300 structureel nadeel
Naast de prijsstijgingen binnen de schoonmaakbranche zijn ook de lonen in de cao schoonmaak verhoogd. Als gevolg van deze ontwikkelingen verhogen we de schoonmaak budgetten voor onze gemeentelijke panden structureel met € 14.300.

P3.0008 Informatiebeveiliging begeleiding € 25.000 incidenteel nadeel
Business Continuity Management gaat over de mate waarin wij als gemeente voorbereid zijn op calamiteiten. Denk aan langdurige uitval van elektriciteit of dataverbindingen, een pandemie zoals Corona, een ransomware aanval of andere cyberdreiging. Doelstelling hierbij is om de voorbereiding zodanig op orde te hebben, dat de impact van een calamiteit zo klein mogelijk blijft en dat essentiële dienstverlening zou spoedig mogelijk hervat kan worden. Het budget van € 25.000 is nodig voor advies, begeleiding en realisatie op dit vlak.

P3.0009 Hybride werken € 22.740 incidenteel nadeel
Sinds de coronapandemie werken medewerkers meer thuis dan voor de coronapandemie. De mogelijkheid tot thuis werken is niet meer weg te denken in de huidige arbeidsmarkt. Naast de voordelen zien wij dat dit ook vraagt om aanpassingen in faciliteiten op kantoor. De afgelopen maanden zijn wij bezig geweest met onze visie op hybride werken. Deze visie vertalen we in een concreet stappenplan dat verwerkt wordt in de begroting 2024. We hebben ook een aantal quick wins geïnventariseerd die het hybride werken op kantoor vergemakkelijken. Zo is er meer behoefte ontstaan in stiltecabines waar je op kantoor een Microsoft Teams overleg kunt voeren of kunt bellen. Daarnaast is er ook meer behoefte aan kleine overlegruimtes om met elkaar te kunnen overleggen. Voor 2023 worden de kosten voor de quicks wins geschat op € 22.740.

P3.0010 Loonbegroting € 1.100.200 (2023), € 1.004.550 (2024), € 1.050.800 (2025), € 1.080.800 (2026) nadeel
Cao Gemeenten 2023
Op grond van de nieuwe Cao Gemeenten krijgt elke medewerker met terugwerkende kracht vanaf januari 2023 eerst een salarisverhoging van € 240 en daarna van 2%. Door de vaste verhoging met € 240 is de salarisverhoging relatief hoger voor medewerkers in de lagere loonschalen. De gemiddelde loonstijging komt uit op ruim 7,5 %. De nieuwe Cao voorziet daarnaast onder meer in een hogere vergoeding voor thuiswerken, een toename van het aantal verlofuren en een regeling voor vervroegd uittreden voor medewerkers met minimaal 43 dienstjaren. Voor de uitvoering van de cao is een verhoging van de loonbudgetten met € 750.000 op jaarbasis nodig.

Organisatiebrede functiewaardering
In het kader van de wijziging van de organisatiestructuur per 1 januari 2023 is afgesproken een organisatiebrede functiewaarderingsronde te houden. Dat is nodig om diverse nieuwe of gewijzigde functies binnen de aangepaste organisatiestructuur te waarderen. Aangezien de vorige organisatiebrede functiewaarderingsronde dateert van 1 januari 2015 is gekozen voor een algehele functiewaarderingsronde.
Daarmee hebben we dan weer een actueel loongebouw. Dat is ook in verband met de krapte op de arbeidsmarkt nodig.
In de kaderbrief voor de begroting 2024 is al aangegeven dat de toenemende krapte op de arbeidsmarkt een van de grootste uitdagingen voor de komende jaren is. Dit vraagstuk wordt alleen maar groter door de te verwachten verdere forse uitstroom wegens pensioneringen en een duidelijke toename van het tussentijdse verloop. Ontwikkelingsmogelijkheden, hybride werken, flexibele werktijden en een prettig werkklimaat zorgen er tezamen met goede arbeidsvoorwaarden voor dat we een sterke positie hebben op de arbeidsmarkt. Dat is nodig om als relatief kleine gemeente te kunnen concurreren bij het aantrekken van getalenteerde medewerkers.
Het is buitengewoon lastig op voorhand een inschatting te maken van de hogere loonkosten, die zullen voortvloeien uit deze organisatiebrede functiewaarderingsronde. Dat is altijd al zo, maar geldt in de huidige krappe arbeidsmarkt des te meer. We zien om ons heen een duidelijk opwaartse beweging in het geboden schaalniveau bij vacatures voor functies in bepaalde taakvelden. De krapte op de arbeidsmarkt zal mogelijk ook gevolgen kunnen hebben voor het loongebouw in onze organisatie, hetgeen uiteindelijk tot uitdrukking kan komen in een bijstelling van de conversietabel functiewaardering (de tabel waarin de functiewaarderingspunten worden vertaald naar een salarisschaal). Voor de globale inschatting van de kosten van de organisatiebrede functiewaarderingsronde per 1 januari 2024 hebben we ons gebaseerd op de ervaring van onze externe adviseur. Deze globale indicatieve ramingen komen uit op € 100.000 (2024), € 160.000 (2025), € 190.000 (2026) en € 200.000 (2027).

Uitbreiding formatie op grond van het Uitvoeringsprogramma
In het Uitvoeringsprogramma 2022-2026 Daadkrachtig, Duurzaam en Dichtbij: Deurgoan! is bij het onderwerp Duurzaamheidsopgave met lokale en regionale partners (2 c) vastgelegd dat uitbreiding van de formatie nodig is. Aan het college is de opdracht verstrekt ervoor te zorgen dat de organisatie de vereiste slagkracht heeft om de duurzaamheidsopgave uit het Plan van Aanpak Duurzaamheid te realiseren in samenwerking met lokale en regionale partners.
Met betrekking tot het onderwerp Gemeentemarketing (4 k) is in het Uitvoeringsprogramma opgenomen dat dit terrein nog structurele aandacht, bemensing en de daarbij behorende middelen mist. Het college heeft daarom in het Uitvoeringsprogramma voorgesteld om nu extra menskracht in te zetten, te werken aan een interne organisatie en daarna in een notitie te komen tot een aantal uitgangspunten.
Voor deze formatieve aanpassingen op grond van het Uitvoeringsprogramma is een bijraming van structureel € 113.800 per jaar nodig. In 2023 € 86.000 in verband met een latere ingangsdatum.

Inhuur personeel
In verband met langdurige uitval van enkele medewerkers in publiekgerichte functies bij het team Mens en Samenleving, bij Burgerzaken en bij het KCC worden we genoodzaakt om extern personeel in te huren om de dienstverlening aan onze inwoners te kunnen voortzetten. Daarnaast moeten we inhuren bij DIV om het van ECAL tijdelijk teruggehaalde oud archief te bewerken en op te schonen. Voor deze verschillende inhuursituaties is in totaal een verhoging van het inhuurbudget met € 250.950 benodigd (2023 € 237.200 en 2024 € 13.750).

Verhoging piketvergoedingen crisisbeheersing
Door afspraken in VNOG-verband met betrekking tot uniformering van piketvergoedingen zien we ons genoodzaakt de bestaande piketvergoedingen voor de crisisbeheersing fors te verhogen. Deze afspraak betreft medewerkers van de gemeente Aalten die deelnemen in de regionale expertteams, maar ook de medewerkers in de piketdiensten voor de gemeentelijke crisisbeheersing. Hiervoor is een verhoging van de loonbudgetten met € 20.000 per jaar met ingang van 2023 nodig.

Verhoging budget voor personeelsfeesten
Sinds 2017 worden de personeelsfeesten van de gemeente Aalten namens de werkgever georganiseerd door de Personeelsvereniging. In verband met de sterk gestegen kosten van de personeelsfeesten vraagt het bestuur van de Personeelsvereniging om een verhoging van het beschikbare budget. Het bestaande budget voor de personeelskosten is jarenlang niet geïndexeerd. We stellen voor het bestaande budget te verhogen met structureel € 7.000 per jaar. De medewerkers van de Laborijn Groenploeg kunnen ook deelnemen aan de personeelsfeesten.

P3.0011 Externe ondersteuning functiewaarderingsronde € 35.000 (2023) en € 5.000 (2024) incidenteel nadeel
Bij de organisatiebrede functiewaarderingsronde, verder toegelicht bij de post ‘P3.0040 Loonbegroting’, hebben we externe ondersteuning nodig. Deze kosten worden geschat op € 35.000 voor 2023 en € 5.000 voor 2024.

P3.0012 Rente bijstellingen € 20.000 structureel nadeel
Voor wat betreft rente zitten we weer in de traditionele situatie, er moet weer betaald worden voor rood staan. Waar we in 2022 nog een vergoeding kregen voor een negatief saldo, moet er nu weer rente betaald worden. Daarnaast stijgen de rentes. Als gevolg van deze ontwikkelingen nemen we weer structureel rentelasten op van € 20.000.

P3.0013 WOZ inhuur extra bezwaarschriften € 50.000 incidenteel nadeel
Er zijn dit jaar enorm veel bezwaarschriften tegen de WOZ-beschikkingen ingediend. Om deze op tijd te kunnen afhandelen is externe inhuur noodzakelijk. Daarnaast is het aantal bezwaren door zogenaamde No cure No pay bedrijven verdubbeld. Dit zal ook voor een toename van de uit te betalen proceskostenvergoeding zorgen. Voorlopig worden de extra kosten geschat op € 50.000

P3.0014 Lagere OZB opbrengst € 22.500 incidenteel nadeel
Bij het berekenen van de OZB-tarieven wordt uitgegaan van de totale WOZ-waarde van alle panden in de gemeente. Dit wordt gecorrigeerd met diverse factoren als afrondingen, leegstand, vrijstellingen van woondelen in niet-woningen (Amendement de Pater) en dergelijke. Na het verzenden van de definitieve WOZ-beschikkingen is gebleken dat de totale WOZ-waarde lager is dan waar bij de berekening van de tarieven is uitgegaan. De OZB-opbrengst valt daardoor € 22.500 lager uit.

P3.0015 Algemene uitkering, decembercirculaire 2022 € 3.586 voordeel (2023), € 24.676 (2024), € 24.592 (2025) en € 25.776 (2026) nadeel

De meest recente circulaire, de decembercirculaire 2022 in dit geval, is verwerkt. Bij de najaarsnota 2022 hadden we al rekening gehouden met een structureel lagere opbrengst van € 300.000 nadat bleek dat er in de septembercirculaire 2022 een fout was geslopen bij de berekening van de OZB-waarde van de woningen van 2022 naar 2023. Per saldo zorgt dit voor een voordeel van € 3.586 in 2023 en voor de volgende jaren een nadeel van € 24.676 (2024), € 24.592 (2025) en € 25.776 (2026).

P3.0016 Vrijval buffer loon- en prijsontwikkeling € 301.000 structureel voordeel

Bij het opstellen van de begroting 2023 resteerde na alle toegepaste budget indexaties een niet toegerekend bedrag van € 130.000. Dit bedrag bleef als buffer gereserveerd om toekomstige tegenvallers bij de loon- en prijsindexatie op te vangen. Na het uitkomen van de septembercirculaire werd deze buffer structureel met een bedrag van € 500.000 opgehoogd om de buffer te versterken (zie raadsmededeling 149-2022).
In de najaarsnota 2022 werden de hogere kosten voor energie van structureel € 329.000 ten laste van deze buffer gebracht. De resterende buffer van € 301.000 valt in deze nota vrij ten gunste van de exploitatie om bijvoorbeeld de extra kosten van de afgesloten CAO gedeeltelijk op te vangen.

Balans

Algemeen
Op de balans zijn de bezittingen en schulden opgenomen. In de tussentijdse rapportage is met name het verloop van de debiteuren, crediteuren en de liquiditeiten van belang.

Debiteuren/crediteuren
Debiteuren
Er worden geen noemenswaardige problemen verwacht bij de debiteuren. Voor een aantal debiteuren waarvan de invordering als dubieus wordt ingeschat is bij de jaarrekening 2022 een voorziening getroffen. Voor zowel de algemene debiteuren, de belastingdebiteuren als de debiteuren zorg en inkomen is een voorziening voorhanden van in totaal € 79.000. Bij de jaarrekening 2023 wordt de hoogte van de voorziening opnieuw beoordeeld en indien nodig bijgesteld.

Crediteuren
Geen ontwikkelingen.

Liquiditeiten
Het gezamenlijke banksaldo bij aanvang van het dienstjaar was ongeveer vijf ton positief. In het begin van het jaar moet er veel worden betaald, onder meer subsidie voorschotten. Dit is gefinancierd met kasgeld en krediet in rekening-courant. Het rentetarief daarvoor ligt momenteel rond de 3%. Gelet op de huidige liquiditeitspositie, de belastingontvangsten en de afwikkeling van het BTW-compensatiefonds eind juni, kunnen we naar verwachting tot de zomer de financiering op deze voet voortzetten. De toegestane kasgeldlimiet is bepaald op ruim € 6 miljoen. Daar zijn we tot nu toe netjes binnen gebleven.
Op enig moment moet wel een vaste geldlening worden aangetrokken. Dit zal waarschijnlijk in het najaar gebeuren. Op begrotingsbasis is rekening gehouden met een bedrag van € 7 miljoen. Daar gaan we op dit moment ook nog steeds van uit. Medebepalend hiervoor is het investeringsniveau, de (extra) aflossingen op hypotheken, grondverkopen en de renteontwikkeling.

Algemene Reserve

Stand 31 december 2022			**15.227.865**
Rekeningsaldo 2022 toevoegen (besluitvorming 4 juli 2023)			1.378.180
Mutaties primitieve begroting 2023			
P1: Leader; periode 2023-2026	-483.500		
P1: Bijdrage aan gemeenschapshuizen	-250.000		
P3: Versteviging Algemene Reserve	400.000		
		-333.500	
Mutaties najaarsnota 2022			
P1: Kattenberg/Höfkes	-35.000		
P1: Centrumvisie Dinxperlo	-175.000		
P2: Maatwerkregeling ondersteuning sociaal maatschappelijke organisaties	-600.000		
P2: Naoberfonds, doorgeschoven naar 2023	-86.491		
P2: Regiodeal, doorgeschoven naar 2023	-149.099		
P2: Leader, doorgeschoven naar 2023	-56.391		
		-1.101.981	
Mutaties voorjaarsnota 2023			
P1: Maatregelen Nabo (niet actief beveiligde overweg)	-46.754		
P1: Bekendijk Zuid	-19.000		
P1: Structuurversterking kernen	-64.935		
P1: Centrumvisie Dinxperlo	-45.627		
P2: Oekraïne	-136.087		
P2: Energietoeslag	-852.364		
P2: Regiodeal, doorgeschoven naar 2023 (incl Kattenberg/Höfkes)	-143.573		
P2: Leader, doorgeschoven naar 2023	-48.592		
		-1.356.932	
			-2.792.413
Saldo voorjaarsnota 2023			-2.191.000
Verwachte stand 31 december 2023			**11.622.632**
Mutaties besloten in primitieve begroting 2023			
P3: Versteviging algemene reserve			500.000
Saldo voorjaarsnota 2023			-1.527.000
Verwachte stand 31 december 2024			**10.595.632**
Mutaties besloten in primitieve begroting 2023			
P3: Versteviging algemene reserve			1.800.000
Saldo voorjaarsnota 2023			-1.952.000
Verwachte stand 31 december 2025			**10.443.632**
Saldo voorjaarsnota 2023			-3.623.000
Verwachte stand 31 december 2026			**6.820.632**

Overzicht van baten en lasten

Baten	Primitieve raming	Raming na wijziging	Voorjaarsnota 2023	Raming na Voorjaarsnota 2023
Programma 1 Ruimte				
Verkeer en vervoer	-64.260	-64.260	-30.000	-94.260
Parkeren	-9.051	-9.051	0	-9.051
Openbaar vervoer	0	0	-140.263	-140.263
Economische ontwikkeling	0	0	0	0
Fysieke bedrijfsinfrastructuur	0	0	0	0
Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	-36.926	-33.926	-708	-34.634
Economische promotie	-229.450	-229.450	0	-229.450
Sportaccommodaties	-293.398	-288.310	9.000	-279.310
Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-69.367	-88.177	-18.570	-106.747
Riolering	-2.035.555	-2.035.555	2	-2.035.553
Afval	-2.022.498	-2.022.498	0	-2.022.498
Milieubeheer	-2.870	-47.870	-861.017	-908.887
Begraafplaatsen en crematoria	-316.523	-301.523	-464	-301.987
Ruimte en leefomgeving	-43.822	-230.047	-407.831	-637.878
Grondexploitatie (niet-bedrijven terrein)	-26.786	-26.786	-90.000	-116.786
Wonen en bouwen	-164.609	-164.609	-297.865	-462.474
Programma 1 Ruimte	**-5.315.115**	**-5.542.062**	**-1.837.716**	**-7.379.778**
Programma 2 Sociaal domein				
Bestuur	-47.912	-47.912	-3.724	-51.636
Crisisbeheersing en brandweer	-1.459	-1.459	0	-1.459
Openbare orde en veiligheid	-18.896	-18.896	0	-18.896
Openbaar basisonderwijs	0	0	0	0
Onderwijshuisvesting	-17.237	-17.237	-7.000	-24.237
Onderwijsbeleid en leerlingzaken	-325.162	-875.640	750	-874.890
Sportbeleid en activering	0	0	-26.317	-26.317
Cultuurpresentatie, -productie en -participatie	0	-153.500	-150.000	-303.500
Musea	-11.608	-11.608	0	-11.608
Cultureel erfgoed	-12.954	-12.954	-60.279	-73.233
Media	0	0	0	0
Samenkracht en burgerparticipatie	-159.956	-159.956	-15.004	-174.960
Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	-22.660	-22.660	-37.500	-60.160
Inkomensregelingen	-4.149.500	-4.149.500	-291.732	-4.441.232
WSW en beschut werk	0	0	0	0
Arbeidsparticipatie	0	0	0	0
Maatwerkvoorzieningen (Wmo)	0	0	0	0
Maatwerkdienstverlening 18+	0	0	0	0
Huishoudelijke hulp (Wmo)	-250.000	-250.000	-5.000	-255.000
Begeleiding (Wmo)	0	0	0	0
Dagbesteding (Wmo)	0	0	0	0
Overige maatwerkarrangementen (Wmo)	0	0	0	0
Maatwerkdienstverlening 18-	0	0	0	0
Jeugdzorg begeleiding	0	0	0	0
Jeugdzorg behandeling	0	0	0	0
Jeugdzorg dagbesteding	0	0	0	0
Jeugdzorg zonder verblijf overig	0	0	0	0
Pleegzorg	0	0	0	0
Gezinsgericht	0	0	0	0
Jeugdhulp met verblijf overig	0	0	0	0
Jeugd behandeling GGZ zonder verblijf	0	0	0	0
Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	0	0	0	0
Gesloten plaatsing	0	0	0	0
Geëscaleerde zorg 18+	0	0	0	0
Beschermd wonen (Wmo)	0	0	0	0
Maatschappelijke- en vrouwenopvang (Wmo)	0	0	0	0
Geëscaleerde zorg 18-	0	0	0	0
Jeugdbescherming	0	0	0	0
Jeugdreclassering	0	0	0	0
Volksgezondheid	-20.000	-20.000	-19.881	-39.881
Programma 2 Sociaal domein	**-5.037.344**	**-5.741.322**	**-615.687**	**-6.357.009**
Programma 3 Bedrijfsvoering				
Burgerzaken	-288.873	-288.873	16.310	-272.563
Beheer overige gebouwen en gronden	-260.621	-257.052	-37.866	-294.918
Overhead	-180.536	-180.536	5.599	-174.937
Treasury	-554.844	-554.844	0	-554.844
OZB woningen	-3.637.861	-3.637.861	52.500	-3.585.361
OZB niet-woningen	-1.712.000	-1.712.000	-30.000	-1.742.000
Parkeerbelasting	0	0	0	0
Belastingen overig	-194.793	-194.793	10.000	-184.793
Algemene uitkering en overige uitkering GF	-54.216.940	-54.866.064	-25.389	-54.891.453
Overige baten en lasten	0	-572.000	0	-572.000
Vennootschapsbelasting (Vpb)	0	0	0	0
Mutaties reserves	-1.181.802	-4.170.191	-1.615.297	-5.785.488
Resultaat van de rekening van baten en lasten	0	0	0	0
Programma 3 Bedrijfsvoering	**-62.228.270**	**-66.434.214**	**-1.624.143**	**-68.058.357**
Totaal baten	**-72.580.729**	**-77.717.598**	**-4.077.546**	**-81.795.144**

Lasten	Primitieve raming	Raming na wijziging	Voorjaarsnota 2023	Raming na Voorjaarsnota 2023
Programma 1 Ruimte				
Verkeer en vervoer	2.917.956	3.045.956	4.272	3.050.228
Parkeren	13.439	13.368	0	13.368
Openbaar vervoer	26.433	26.433	187.017	213.450
Economische ontwikkeling	41.371	41.371	20.000	61.371
Fysieke bedrijfsinfrastructuur	0	0	0	0
Bedrijvenloket en bedrijfs-regelingen	58.944	58.944	0	58.944
Economische promotie	198.487	198.487	0	198.487
Sportaccommodaties	1.521.273	1.598.926	30.400	1.629.326
Openbaar groen en (openlucht) recreatie	1.682.551	1.781.216	57.946	1.839.162
Riolering	1.549.658	1.549.658	-2	1.549.656
Afval	1.626.776	1.626.776	0	1.626.776
Milieubeheer	1.382.411	2.024.113	936.920	2.961.033
Begraafplaatsen en crematoria	273.750	276.750	500	277.250
Ruimte en leefomgeving	1.088.978	2.125.825	450.080	2.575.905
Grondexploitatie (niet-bedrijven terrein)	21.508	21.508	19.000	40.508
Wonen en bouwen	839.819	921.463	518.751	1.440.214
Programma 1 Ruimte	**13.243.354**	**15.310.794**	**2.224.884**	**17.535.678**
Programma 2 Sociaal domein				
Bestuur	2.705.420	2.865.984	69.322	2.935.306
Crisisbeheersing en brandweer	2.035.903	2.069.903	0	2.069.903
Openbare orde en veiligheid	659.668	665.933	27.814	693.747
Openbaar basisonderwijs	12.547	12.547	0	12.547
Onderwijshuisvesting	895.233	1.205.512	30.246	1.235.758
Onderwijsbeleid en leerlingzaken	1.241.680	1.873.729	-2.729	1.871.000
Sportbeleid en activering	111.461	120.211	26.318	146.529
Cultuurpresentatie, -productie en -participatie	248.789	407.709	151.300	559.009
Musea	339.786	334.366	0	334.366
Cultureel erfgoed	113.756	113.756	60.279	174.035
Media	566.606	566.606	3.333	569.939
Samenkracht en burgerparticipatie	3.853.304	4.254.143	209.552	4.463.695
Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	1.171.694	1.125.694	46.627	1.172.321
Inkomensregelingen	7.507.208	8.107.208	1.714.434	9.821.642
WSW en beschut werk	6.063.345	6.063.345	0	6.063.345
Arbeidsparticipatie	491.454	508.130	0	508.130
Maatwerkvoorzieningen (Wmo)	936.395	1.050.595	0	1.050.595
Maatwerkdienstverlening 18+	0	0	0	0
Huishoudelijke hulp (Wmo)	3.602.257	3.777.257	5.000	3.782.257
Begeleiding (Wmo)	3.646.392	3.646.392	0	3.646.392
Dagbesteding (Wmo)	145.556	145.556	0	145.556
Overige maatwerkarrangementen (Wmo)	28.920	28.920	0	28.920
Maatwerkdienstverlening 18-	0	0	0	0
Jeugdzorg begeleiding	1.006.174	1.006.174	2.372.615	3.378.789
Jeugdzorg behandeling	2.553.360	2.553.360	-675.620	1.877.740
Jeugdzorg dagbesteding	148.336	179.836	0	179.836
Jeugdzorg zonder verblijf overig	23.920	23.920	0	23.920
Pleegzorg	313.765	313.765	0	313.765
Gezinsgericht	898.016	898.016	-883.664	14.352
Jeugdhulp met verblijf overig	1.187.503	1.187.503	882.084	2.069.587
Jeugd behandeling GGZ zonder verblijf	1.746.390	1.746.390	-1.696.996	49.394
Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	210.278	210.278	837	211.115
Gesloten plaatsing	4.784	4.784	1.580	6.364
Geëscaleerde zorg 18+	0	0	0	0
Beschermd wonen (Wmo)	4.784	141.069	15.000	156.069
Maatschappelijke- en vrouwenopvang (Wmo)	4.784	4.784	0	4.784
Geëscaleerde zorg 18-	0	0	0	0
Jeugdbescherming	440.018	440.018	0	440.018
Jeugdreclassering	49.300	49.300	0	49.300
Volksgezondheid	1.183.698	1.199.081	25.181	1.224.262
Programma 2 Sociaal domein	**46.152.484**	**48.901.774**	**2.382.513**	**51.284.287**
Programma 3 Bedrijfsvoering				
Burgerzaken	739.262	718.262	-7.955	710.307
Beheer overige gebouwen en gronden	420.605	429.415	21.465	450.880
Overhead	9.398.959	9.493.509	550.853	10.044.362
Treasury	232.019	232.019	20.000	252.019
OZB woningen	234.776	234.776	50.000	284.776
OZB niet-woningen	133.952	133.952	0	133.952
Parkeerbelasting	0	0	0	0
Belastingen overig	120.673	120.673	-1.500	119.173
Algemene uitkering en overige uitkering GF	4.784	4.784	0	4.784
Overige baten en lasten	908.887	1.076.666	-1.262.714	-186.048
Vennootschapsbelasting (Vpb)	10.974	10.974	0	10.974
Mutaties reserves	980.000	1.050.000	100.000	1.150.000
Resultaat van de rekening van baten en lasten	0	0	0	0
Programma 3 Bedrijfsvoering	**13.184.891**	**13.505.030**	**-529.851**	**12.975.179**
Totaal lasten	**72.580.729**	**77.717.598**	**4.077.546**	**81.795.144**

Begrotingswijzigingen groter dan € 10.000

	Omschrijving	Krediet	2023	2024	2025	2026
Programma 1 Ruimte						
P1.0001	Leges straatwerk		-30.000	-30.000	-30.000	-30.000
P1.0002	Zwembaden bijstelling index		16.200	16.200	16.200	16.200
P1.0003	Gemeentetuin, dekking uit budget klimaatakkoord		40.000			
P1.0003	Gemeentetuin, dekking uit budget klimaatakkoord.		-40.000			
P1.0004	ODA bijstelling op basis van eerste begrotingswijziging 2023		47.000			
P1.0005	Bodemonderzoek en sanering		93.000			
P1.0006	Klimaatadaptatie		12.900			
P1.0007	Project Transitie Warmte restant 2022		20.000			
P1.0008	Ruimtelijke Ordening eenmalige opbrengsten		-20.000			
P1.0009	P3 Opstellen duurzaam meerjaren onderhoudsplan dekken uit duurzaamheidsbudget		-50.000			
Totaal Programma 1 Ruimte			**89.100**	**-13.800**	**-13.800**	**-13.800**
Programma 2 Sociaal Domein						
P2.0001	Bijdrage Giro 555 slachtoffers aardbeving Turkije/Syrië		27.268			
P2.0002	Beschermd Wonen		15.000			
P2.0003	Brede Impuls Combinatiefuncties/Projectplan Talent		21.873			
P2.0004	Gemeenschapshuizen		31.020			
P2.0005	Inclusieve samenleving		10.973			
P2.0006	Kinderopvang Sociaal Medische Indicatie (SMI) -regeling		35.000	35.000	35.000	35.000
P2.0007	Sociaal Domein Achterhoek (SDA) en Contract- en Leveranciersmanagement (CLM)		30.494	23.433	23.433	23.433
P2.0008	Energietoeslag		250.000			
P2.0009	Laborijn uitvoeringslasten		288.017			
P2.0010	Vroegsignalering		43.821			
Totaal Programma 2 Sociaal Domein			**753.466**	**58.433**	**58.433**	**58.433**
Programma 3 Bedrijfsvoering						
P3.0001	Overdracht gronden aan Broekstraat in erfpacht		-19.096			
P3.0002	Leges burgerzaken		8.355	7.355	7.355	-32.645
P3.0003	P1: Opstellen duurzaam meerjaren onderhoudsplan dekken uit duurzaamheidsbudget		50.000			
P3.0004	ICT indexering		57.000	57.000	57.000	57.000
P3.0005	ICT migratie databases en servers naar Windows server 2012 naar 2016		30.500			
P3.0006	ICT-samenwerking aandeel resultaat 2022		-113.606			
P3.0007	Schoonmaak indexering		14.300	14.300	14.300	14.300
P3.0008	Informatiebeveiliging begeleiding		25.000			
P3.0009	Hybride werken		22.740			
P3.0010	Loonbegroting		1.100.200	1.004.550	1.050.800	1.080.800
P3.0011	Externe ondersteuning functiewaarderingsronde		35.000	5.000	0	0
P3.0012	Rente bijstellingen		20.000	20.000	20.000	20.000
P3.0013	WOZ inhuur extra bezwaarschriften		50.000			
P3.0014	Lagere OZB opbrengst		22.500			
P3.0015	Algemene uitkering, decembercirculaire 2022		-3.586	24.676	24.592	25.776
P3.0016	Vrijval buffer loon- en prijsontwikkeling		-301.000	-301.000	-301.000	-301.000
Totaal Programma 3 Bedrijfsvoering			**998.307**	**831.881**	**873.047**	**864.231**
Totaal Groot			**1.840.873**	**876.514**	**917.680**	**908.864**

Begrotingswijzigingen kleiner dan € 10.000

	Omschrijving	Krediet	2023	2024	2025	2026
Programma 1 Ruimte						
P1.5520	Bijstelling huur inkomsten sporthallen		9.000	9.000	9.000	9.000
P1.5520	Onderhoud sportvelden Axent		8.066	8.066	8.066	8.066
P1.5520	Schoonmaak indexering		-3.200	-3.200	-3.200	-3.200
P1.5520	Sporthal Duplo, service overeenkomst budget structureel te laag		7.500	7.500	7.500	7.500
P1.5570	Biodiversiteitsplan restant budget uit 2022		2.869			
P1.5570	Onderhoud sportvelden Axent		-3	-3	-3	-3
P1.5570	Project Landschapsregeling restant saldo van 2022		7.715			
P1.7750	Begraafplaatsen gebouwen wel indexering pacht inkomsten		-464	-464	-464	-464
P1.7750	Schoonmaak indexering		500	500	500	500
P1.8810	Omgevingswet invoerkosten, omgevingsvisie, omgevingsplan		6.497			
P1.8810	Omgevingswet invoerkosten, omgevingsvisie, omgevingsplan manier van werken		6.000			
P1.8830	Uithuuskes aanpassing huur inkomsten		-540	-540	-540	-540
Totaal Programma 1 Ruimte			**43.940**	**20.859**	**20.859**	**20.859**
Programma 2 Sociaal Domein						
P2.0010	Raad en commissies, ophoging budget ivm meer bijeenkomsten		5.000	5.000	5.000	5.000
P2.1120	Handhaving nieuw registratiesysteem WPG		3.296	1.371	1.371	1.371
P2.3330	Markt Dinxperlo, wel indexering huur inkomsten		-708	-708	-708	-708
P2.4420	Onderwijshuisvesting, vrijval onderhoud overige huisvesting voorzieningen		-620	-620	-620	-620
P2.4430	Budget laaggeletterdheid		1.000			
P2.4430	Milieu educatie nieuw contract Stichting Staring Advies		592	2.624	2.624	2.624
P2.5530	Ophoging ivm werkbudget Platform Aalten tbv DKK lidmaatschap		1.300	1.300	1.300	1.300
P2.6610	Sociale Raad, lichte stijging budget ivm nieuwe financieringsvorm		1.250	1.250	1.250	1.250
P2.6610	UP22 visie kleine kernen, hogere bijdrage doordat financiering provincie is weggevallen		9.000	9.000	9.000	9.000
P2.6620	Jeugd bijdrage gestegen bijdrage Intensief Behandelcentrum Kind (IBC) Karakter		8.903	8.903	8.903	8.903
P2.6674	Jeugd Crisis licht hoger lumpsum bedrag SEZ		837	837	837	837
P2.7710	Preventieakkoord 2023 geen indexatie		-1.000			
Totaal Programma 2 Sociaal Domein			**28.850**	**28.957**	**28.957**	**28.957**
Programma 3 Bedrijfsvoering						
P3.0030	Extra huur inkomsten diverse panden		-4.438	-4.438	-4.438	-4.438
P3.0030	Extra pachtinkomsten diverse panden		-8.018	-7.964	-7.957	-8.141
P3.0030	Pand Schaersvoorde Dinxperlo in beheer per augustus		9.000	9.000	9.000	9.000
P3.0030	Schoonmaak indexering		300	300	300	300
P3.0030	Vast goed, afschrijving GPS apparatuur	20.000	5.000	5.000	5.000	5.000
P3.0040	Aanpassing budget verzekeringen		9.000	9.000	9.000	9.000
P3.0040	Datalab verschuiving budget van 2024 naar 2023		5.827	-5.827		
P3.0040	Gemeentehuis gescheiden afvalbakken en inzamelen		4.600	-4.500	-4.500	-4.500
P3.0040	Gemeentehuis Hofstraat LED-verlichting lagere energiekosten			-9.000	-9.000	-9.000
P3.0040	ICT DigiD audit, e-Dienstverlening		4.800			
P3.0040	ICT e-Dienstverlening		7.000	3.000		
P3.0040	ICT TIM consultancie en opleiding		5.000			
P3.0040	Post portie meer post zendingen + indexering		6.500	6.500	6.500	6.500
P3.0040	Weinig tot geen Stimulering Duurzame Energieproductie (SDE)-subsidies vanaf 2022		5.599	5.599	5.599	5.599
P3.0060	Hondenbelasting terugloop aantal geregistreerde honden		8.500			
P3.0080	UP22 visie kleine kernen, hogere bijdrage doordat financiering provincie is weggevallen			-9.000	-9.000	-9.000
P3.0100	Algemene Reserve, regiodeal correctie		-3.333			
Totaal Programma 3 Bedrijfsvoering		**20.000**	**55.337**	**-2.330**	**504**	**320**
Totaal Klein			**128.127**	**47.486**	**50.320**	**50.136**

Begrotingswijzigingen, administratieve bijstellingen

Verschuivingen
Als gevolg van aanpassingen aan het BBV en opschoning van posten is hier een aantal technische verschuivingen aangegeven. Hieraan zijn geen financiële consequenties verbonden. De gevolgen van de verschuivingen zijn in onderstaand overzicht per programma weergegeven.

Eerder genomen raadsbesluiten
Dit zijn de technische wijzigingen die voortvloeien uit eerder genomen raadbesluiten.

Per saldo verlopen deze mutaties budgettair neutraal.

	Omschrijving	Krediet	2023	2024	2025	2026
Administratief						
Programma 1 Ruimte						
P1.2140	Parkeertrerrein Aldi krediet lager					
P1.2210	Aanpassing budget verzekeringen		1.795	1.795	1.795	1.795
P1.2210	Openbare verlichting krediet 2027	47.000				
P1.2210	P3: Budget wegen onderhoud toevoegen aan wegen bestek/reserve onderhoud wegen		-100.000	-100.000	-100.000	-100.000
P1.2210	P3: Inzet reserve wegen onderhoud ten behoeve van onderhoudsbestek		75.000	75.000	75.000	75.000
P1.2210	P3: Reserve wegen restant budget 2022		20.334			
P1.2210	Regiodeal		7.143			
P1.2250	Nabo aankoop perceel nabij het Kleuverspad	1				
P1.2250	Nabo aankoop perceel nabij Knibbelweide	260.000				
P1.2250	P3: Algemene Reserve, restant budget uit 2022 NABO Kleuverspad		-93.509			
P1.2250	P3: Algemene Reserve, restant budget uit 2022 NABO Kleuverspad		140.263			
P1.3310	RPW zoeklocatie bedrijventerrein		20.000			
P1.5520	Belastingen, OZB, GBTL diverse panden		-166	-166	-166	-166
P1.5520	P3: Planmatig onderhoud dekking reserve gemeentelijke gebouwen		2.000			
P1.5570	Leader		-11.205			
P1.7720	Opjaaggemaal Varsseveldsestraatweg	60.000				
P1.7720	Relingen riool Landbouwstraat	50.000				
P1.7720	Relining Derde Broekdijk	142.315				
P1.7720	Renovatie gemaal Bomans	40.000				
P1.7740	Regiodeal		21.503			
P1.7740	TCOKE 2023-2025		501.035	505.580	510.125	
P1.7740	TCOKE 2023-2025.		-501.035	-505.580	-510.125	
P1.8810	Algemene uitkering, decembercirculaire 2022 stelpost lagere DU Wet Kwaliteitsborging bouw (zie P3.0070)		-2.715	-2.717	-2.717	-2.697
P1.8810	Belastingen, OZB, GBTL diverse panden		700			
P1.8810	Centrumplan Dinxperlo, kwaliteitsimpuls		-200.000			
P1.8810	Centrumplan Dinxperlo, kwaliteitsimpuls.		200.000			
P1.8810	Centrumplan Dinxperlo, sloop pand Wilhelminastraat 7/7a		-35.000			
P1.8810	Centrumplan Dinxperlo, sloop pand Wilhelminastraat 7/7a.		35.000			
P1.8810	Leader		11.205			
P1.8810	Omgevingswet invoerkosten, omgevingsvisie, omgevingsplan			-18.800	-18.800	-18.800
P1.8810	P3: Algemene Reserve, Centrumplan Dinxperlo		45.627			
P1.8810	Project huisvestingplan aandachtsgroepen		-30.000			
P1.8810	Project Slingelaan		30.000			
P1.8810	Project Slingelaan.		-30.000			
P1.8810	RPW zoeklocatie bedrijventerrein		-20.000			
P1.8810	Ruimtelijke Ontwikkeling budget ten behoeve van Projectregisseur Ruimtelijke Ontwikkeling		-55.000	-90.000	-90.000	-90.000
P1.8810	Woningbouw Ludgerstraat		154.935			
P1.8810	Woonbeleid		-75.000			
P1.8820	P3: Algemene Reserve, Bekendijk Zuid		19.000			
P1.8820	Woningbouw Ludgerstraat		-90.000			
P1.8830	P3: Heerllijk Thuis in Huis, dekking Algemene Reserve		86.426			
P1.8830	Project huisvestingplan aandachtsgroepen		60.000			
P1.8830	Woonbeleid		75.000			
Totaal Programma 1 Ruimte		**599.316**	**263.336**	**-134.888**	**-134.888**	**-134.868**

	Omschrijving	Krediet	2023	2024	2025	2026
Programma 2 Sociaal Domein						
P2.0010	Leader		15.259			
P2.0010	Regiodeal		22.739			
P2.0010	Wet elektronische publicatie onderdeel Wet Open Overheid		-4.668	-2.168	-2.168	-2.168
P2.1120	Algemene uitkering, decembercirculaire 2022 stelpost Wet Goed Verhuurderschap (zie P3.0070)		24.518	25.024	25.418	24.011
P2.4420	Belastingen, OZB, GBTL diverse panden		-1.134	-434	-434	-434
P2.4420	P2: Res Onderwijshuisvesting/IHP huisvesting CBS De Hove		25.000	25.000	25.000	25.000
P2.4430	Regiodeal		-3.571			
P2.5530	Leader		30.000			
P2.5560	Leader		3.333			
P2.6610	Back in Balance dekking		-33.500			
P2.6610	Intensivering transformate Sociaal Domein ten behoeve van Projectregisseur Sociaal Domein		-50.625	-101.250	-101.250	-101.250
P2.6610	P3: Algemene Reserve restant budget Oekraïne jaarrekening 2022		136.087			
P2.6610	Project huisvestingplan aandachtsgroepen		-30.000			
P2.6610	Regiodeal		6.000			
P2.6610	Robuust rechtsbeschermingssysteem		33.276	33.072	33.213	33.213
P2.6610	Yunio budget voorzorg verschuiving		-6.300	-6.300	-6.300	-6.300
P2.6620	Back in Balance		33.500			
P2.6620	Robuust rechtsbeschermingssysteem		-33.276	-33.072	-33.213	-33.213
P2.6630	P2: Algemene Reserve resultaatbestemming energietoeslag 2022		852.364			
P2.6631	Schuldhulpverlening, tijdelijke urenuitbreiding medewerkers		-11.500			
P2.7710	Yunio budget voorzorg verschuiving		6.300	6.300	6.300	6.300
Totaal Programma 2 Sociaal Domein			**1.013.802**	**-53.828**	**-53.434**	**-54.841**
Programma 3 Bedrijfsvoering						
P3.0030	Aankoop zonnepark Braamt	81.255	0			
P3.0030	Aanpassing budget verzekeringen		251	251	251	251
P3.0030	Belastingen, OZB, GBTL diverse panden		600	600	600	600
P3.0040	Aanpassing budget verzekeringen		-2.046	-2.046	-2.046	-2.046
P3.0040	ICT Archiefmodule, eLearning en module inzien			18.800	18.800	18.800
P3.0040	Intensivering transformate Sociaal Domein ten behoeve van Projectregisseur Sociaal Domein		50.625	101.250	101.250	101.250
P3.0040	P3: Planmatig onderhoud dekking reserve gemeentelijke gebouwen		30.000			
P3.0040	P3: Reserve formatie en organisatie, mutatie schommelfonds		106.031	-40.538	-40.538	-40.538
P3.0040	Ruimtelijke Ontwikkeling budget ten behoeve van Projectregisseur Ruimtelijke Ontwikkeling		55.000	90.000	90.000	90.000
P3.0040	Schuldhulpverlening, tijdelijke urenuitbreiding medewerkers		11.500			
P3.0040	Wet elektronische publicatie onderdeel Wet Open Overheid		4.668	2.168	2.168	2.168
P3.0050	SVN Toekomstbestendig wonen RBS 15-10-2019 4x250.000 oud besluit was niet opgenomen	1.000.000				
P3.0070	Algemene uitkering, decembercirculaire 2022 stelpost lagere DU Wet Kwaliteitsborging bouw (zie P1.8810)		2.715	2.717	2.717	2.697
P3.0070	Algemene uitkering, decembercirculaire 2022 stelpost Wet Goed Verhuurderschap (zie P2.1120)		-24.518	-25.024	-25.418	-24.011
P3.0100	Leader		-48.592			
P3.0100	P1: Algemene Reserve, Bekendijk Zuid		-19.000			
P3.0100	P1: Algemene Reserve, Centrumplan Dinxperlo		-45.627			
P3.0100	P1: Algemene Reserve, restant budget uit 2022 NABO Kleuverspad		-46.754			
P3.0100	P1: Budget wegen onderhoud toevoegen aan wegen bestek/reserve onderhoud wegen		100.000	100.000	100.000	100.000
P3.0100	P1: Heerlijk Thuis in Huis, dekking Algemene Reserve		-86.426			
P3.0100	P1: Inzet reserve wegen onderhoud ten behoeve van onderhoudsbestek		-75.000	-75.000	-75.000	-75.000
P3.0100	P1: Planmatig onderhoud dekking reserve gemeentelijke gebouwen		-2.000			
P3.0100	P2: Algemene Reserve restant budget Oekraïne jaarrekening 2022		-136.087			
P3.0100	P2: Algemene Reserve resultaatbestemming energietoeslag 2022		-852.364			
P3.0100	P2: Res Onderwijshuisvesting/IHP huisvesting CBS De Hove		-25.000	-25.000	-25.000	-25.000
P3.0100	P3: Planmatig onderhoud dekking reserve gemeentelijke gebouwen		-30.000			
P3.0100	P3: Reserve formatie en organisatie, mutatie schommelfonds		-106.031	40.538	40.538	40.538
P3.0100	P3: Reserve wegen restant budget 2022		-20.334			
P3.0100	Regiodeal		-53.814			
P3.0100	Woningbouw Ludgerstraat		-64.935			
Totaal Programma 3 Bedrijfsvoering		**1.081.255**	**-1.277.138**	**188.716**	**188.322**	**189.709**
Totaal Administratief		**1.680.571**	**0**			

Afkortingenlijst

APV	Algemene Plaatselijke Verordening
AVG	Algemene Verordening Gegevensbescherming
AWLO	Achterhoekse Woonwensen en leefbaarheidsonderzoek
BAG	Basisregistratie Adressen en Gebouwen
BBV	Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten
BCF	Beleidsgestuurde Contract Financiering
BGT	Basisregistratie Grootschalige Topografie
Bibop	Bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur
BIO	Baseline Informatiebeveiliging Overheid
BOA	Buitengewoon opsporingsambtenaar
CAO	Collectieve arbeidsovereenkomst
CBS	Centraal Bureau voor de Statistiek
CDOKE	Capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid
CISO	Chief Information Security Officer
CLM	Contract- en Leveranciersmanagement
CPI	Consumentenprijsindex
DSO	Digitaal Stelsel Omgevingswet
DMJOP	Duurzaam Meerjaren Onderhoudsplan
GALA	Gezond en Actief leven Akkoord
GGZ	Geestelijke Gezondheidzorg
GO	Gelderland Oost
GR	Gemeenschappelijke Regeling
GVJB	Gelders Verbeteragenda Jeugdbescherming
GWW	Grond- Weg- en Waterbouw
HTH	Heerlijk Thuis in Huis
ICT	Informatie- en Communicatietechnologie
ID	Identiteitsbewijs
IDO	Informatiepunten Digitale Overheid
IKC	Integraal Kindcentrum
IZA	Integraal Zorg Akkoord
MJOP	Meerjaren Onderhoudsplan
MOSD	Management Overleg Sociaal Domein
MTB	Mountainbike
Nabo	Niet actief beveiligde overweg
NIP	Nationaal Isolatieprogramma
NRW	Noordrijn-Westfalen
ODA	Omgevingsdienst Achterhoek
OZB	Onroerendezaakbelasting
Pfh	Portefeuillehouder
RES	Regionale Energie Strategie
RPW	Regionaal Programma Werklocaties
SCP	Sociaal en Cultureel Planbureau
SDA	Sociaal Domein Achterhoek
SMI	Sociaal Medische Indicatie
SON	Stadsbank Oost Nederland
SOR	Samenhangende Objecten Registratie
TC	Teamcoördinator
VNG	Vereniging van Nederlandse Gemeenten
VNOG	Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland
VOS	Voormalige stortplaats
Wabo	Wet algemene bepalingen omgevingsrecht
Wmo	Wet maatschappelijke ondersteuning
Wob	Wet openbaarheid van bestuur
Woo	Wet open overheid
WOZ	Wet waardering Onroerende Zaken
WPG	Wet politiegegevens
ZIN	Zorg in natura